

“Més enllà de l’espai-temps”

Projecte per a una exposició

“Si una imatge val més que mil paraules, en aquesta exposició imatges i paraules es creuen, s’unifiquen o es complementen, en acabar perduraran conceptes amb auto-preguntes i al cap del temps seran les imatges que recordaran els conceptes”

Índex

Introducció

Projecte per a una exposició

- La temàtica
  - Antecedents
  - Propòsits
- L’estètica - Visió globalitzada de les sèries que es presenten. D’un llenguatge plàstic estàndard i continguts més generals, a un llenguatge més específic i presentació amb més elements visuals.
  - Preàmbul
  - Les sèries en el seu conjunt

L’obra a exposar. Continguts, escrits i fotografies que la complementen

- L’obra a exposar. Característiques de cada peça i una possible ordenació en el seu recorregut visual i contingut teòric.
- Escrits de continguts de l’obra en relació a l’astrofísica.
- Escrits d’astrofísics que acompanyen l’obra, l’espai o al conjunt de cada bloc d’obres.
- Fotografies del satèl·lit Hubble que acompanyen alguns escrits.

Complements

- Activitats en relació a l’exposició
- Assessorament didàctic i científic per a l’exposició

Introducció pel lector:

Hi ha moments a la vida que sense saber el per què, et trobes davant de circumstàncies que coincideixen i donen sentit a totes unes vivències que des de petit et fan ser i orientar en una línia que et porta a realitzar uns treballs, en un inici d’aprenentatge i posteriorment de recerca, que al principi semblaven inconnexes però es converteixen en peces que encaixen com en un puzzle que no l’havies vist perquè estaves molt a prop, però ara dona una imatge que esdevé orientació i camí alhora per a connectar amb allò que em resulta indescriptible però que ens uneix amb la gent, amb la natura, que ens fa valorar aquest petit món situat en el firmament de l’univers i que és tan valuós per la vida i que m’ha deixat al descobert portes que em fan descobrir nous horitzons fora de la ciència coneguda. No cal conèixer tota la ciència per veure més enllà, però si l’estudiem i contemplem amb ulls oberts tota la nostra realitat, veurem que ens falta obrir noves portes que ens portin a horitzons més amplis amb coneixements que ens vincula a tots i a tot perquè tenim una mateixa energia comuna.

La temàtica

El títol fa referència al contingut de l'exposició. Es tracta d'introduir paulatinament a l'espectador en un ambient plasticovisual amb continguts de recerques en astrofísica, on les preguntes que ens fem al llarg de l'existència com l'origen de la vida i l'univers, l'evolució i l'equilibri a la natura, què és el temps, i com el present, el passat i el futur s'uneixen i poden ser contemplats, com es belluguen les partícules subatòmiques, o quin és el futur de l'univers. Donar solucions visuals diferents a les formulades pels científics, ha estat un resultat de la pròpia obra, de manera que amb un llenguatge plàstic actual i amb orientacions senzilles podem donar nous camins a un públic de qualsevol edat i no introduït en la matèria, perquè aquests conceptes siguin fàcils d'entendre i a l'hora endin-sant-se en l'art.

Tot hi sent l'astrofísica el tema conductor, la plàstica visual és la que ens anirà envaint paulatinament els nostres sentits, aparentment i inicialment amb llenguatges més coneguts minimalistes, abstractes d'art concret, d'expressionisme abstracte, i que al llarg del recorregut es convertiran en instal·lacions amb videoart o interactives, acabant amb l'art digital, el software-art o la tècnica lenticular. Uns codis d'interpretació tan sensorialment com descriptivament aniran apareixent encara que no siguin ni realistes ni simbòlics.

Antecedents

Des de finals dels anys vuitanta l'evolució de la meua obra ha mantingut de manera intrínseca uns continguts que fan referència, directament o indirectament, al món no perceptible per a la nostra visió. La comprensió del "temps", les diverses fases al llarg de l'inici i del previ Big Band, la seva unió a "l'espai" físic del nostre univers i l'evolució d'ambdós en les diferents teories de l'expansió, contracció i rebrot, la deformació de l'espai i del temps, i la contemplació de la nostra dimensió des d'un angle diferent.

Propòsits

Es tracta de posar l'espectador fora de les tres dimensions convencionals, que pugui contemplar la quarta dimensió del temps conjuntament amb l'espai, des d'una cinquena dimensió de manera no complexa i aclaridora. Alhora es visualitzen aquells aspectes relacionats entre la física i l'astrofísica, el macro món i el micro món, l'univers amb les recents investigacions sobre els forats negres, la matèria fosca i l'energia fosca, les ones gravitacional, i les partícules subatòmiques, el moviment de l'electró, com actua el bosó de Gighs o l'essència energètica de la matèria; es plasma allò de què encara ara no hi ha imatges definitives, però com ha passat a la molècula, a l'ADN se li ha donat una imatge perquè s'entengui la seva composició també se li pot donar a altres elements sense pretendre

cercar cap pictograma ni simbologia, però sí unes formes que ens ajudin a la seva visualització i comprensió.

L'estètica

Preàmbul

Tota la meua obra ha tingut una evolució estilística i de recerca de llenguatges nous o diferents que s'adaptessin a la intenció buscada. Vaig començar jove amb un període d'aprenentatge, per passar a continuació per diferents estils cercant i investigant nous llenguatges op-art (1969), cinètic (1971), entorns (1971), art pobre (1972), conceptual (1972), realisme gràfic crític (1973), cinema i videoart (1973), instal·lacions interactives (1999), art digital (1990), software-art (2003), tècniques lenticulars (2020). Això m'ha donat la possibilitat i llibertat d'escollir els mitjans més adients per a la realització plàstica d'aquesta etapa, iniciada als vuitanta, que he anat desenvolupant plàsticament en instal·lacions i en obres. Ja en els noranta, a partir dels continguts de l'obra els vaig confrontant amb articles de revistes científiques i més tard fent lectures de llibres especialitzats, audicions de conferències, realitzacions de cursos d'astrofísica, i peticions d'opinions de físics, faig tota una recopilació en material i teories que m'ha servit per desenvolupar aquest projecte que, per les dimensions de les seves obres, no he trobat un espai adient per fer una presentació conjunta.

Es pot consultar el currículum i una mostra de l'obra de cada etapa a la web www.bruix.net o a la Biblioteca d'Art Contemporani del MACBA, on recentment he deixat el treball "Bruix" realitzat per la museòloga Carme Gassó Ramiro, i també el treball "Artistes plàstics a Barcelona. Experiències alternatives en el món de l'art a Barcelona entre 1996 i 2020", amb diverses carpetes que recullen el treball de promotor de diferents grups d'artistes i d'espais alternatius.

Les sèries en el seu conjunt

Per a aquest projecte expositiu s'han seleccionat obres de les sèries *"Contraposició de Forces 2a"*, *"Temps d'Espai"*, *"Dimensió"*, *"Llums"*, *"Instal·lacions"* i *"Llenguatge Digital"*.

La sèrie *"Contraposició de Forces 2a"* correspon en el seu origen a traspasar a pintura la temàtica escultòrica iniciada anteriorment en els setanta, utilitzant pols de metalls -coure, alumini, llautó, etc.- barrejats amb tinta de serigrafia o altres medis. Començada als vuitanta i ampliada posteriorment en els noranta, pot recordar l'escultura basca o la posterior escultura de Richard Serra.

De manera abstracte i formes geomètriques o art concret, ens remet a les forces de la natura, de l'univers, on hi ha un aparent equilibri constant al llarg del temps, en el desenvolupament de la matèria i de la vida, en el pensament, els sentiments i les relacions humanes. Les forces transformades en formes s'oposen i contraposen creant espais de tensió on s'equilibren, marcant a l'hora zones d'on sorgeixen nous camins i noves formes o forces.

D'aquesta sèrie es seleccionen poques peces, ja que pot dominar l'estètica sobre els continguts del projecte.

La sèrie "Temps d'Espai" iniciada el 1989 i realitzada paral·lelament a les altres sèries, esquematitza la sèrie anterior aplicant una tècnica diferent per ressaltar un tractament més humà. Són peces de grans formats on la llum és el centre de la composició, i les tonalitats dels colors s'harmonitzen acompanyats d'una textura gestual intencionadament sensible i sensual en el seu tractament; realitzada directament amb el tacte dels dits, conceptualment més humana, en sorgeix una textura que ressalta com a conseqüència el moviment continu. Aquests elements són la base d'una forma minimalista on s'intenta ressaltar el seu contingut: l'origen, les energies, el Big Band i la llum com a símbol del principi i de la vida surten del centre del quadre per expandir-se temporalment en moviment i desenvolupar l'espai. És un instant del principi, del moviment o de l'energia en acció.

La majoria de les obres de la sèrie "Dimensió" estan formades per una peça tridimensional realitzada en fusta que està reflectida i reinterpretada en una pintura de dues cares de dimensions equivalents. Aquestes peces són la base principal de l'exposició per transportar l'espectador, de manera visual i amb una explicació teòrica i senzilla, a una dimensió exterior des d'on pot observar l'espai i el temps del nostre univers, ser conscient de les seves limitacions d'observació, i per tant de deformació estant dins de les tres dimensions espacials i des del seu present. Aquest fet comporta la possibilitat d'observar l'espai-temps en el present, passat i futur, com podem veure el Big Band, el naixement de l'espai en els diversos temps, el col·lapse i el rebrot, la importància del moviment continu i l'anàlisi de l'instant des de la nostra realitat subjectiva.

En l'apartat de *Selecció d'obres a exposar* dono una explicació àmplia de cada obra. Estan ordenades en el seu recorregut perquè paulatinament l'espectador vagi introduint-se en unes coordenades que el faran entrar en la comprensió d'una realitat més àmplia. Algunes de les peces es mostraran en forma d'instal·lació, conjuntament amb altres elements que ajuden a veure els diversos matisos, tal com s'ha fet en algunes mostres.

Les obres de la sèrie "Llums" són representacions tridimensionals de les quatre dimensions, tal com veiem el nostre univers però al mateix temps tal com el veuríem des de fora i la seva percepció diferent amb l'espai circumdant i evolvent existent que configura una

quinta dimensió des d'on la imatge de l'espai-temps és globalitzada i les distàncies deixen d'existir.

Aquestes obres són els comodins que complementen el que hem vist i hem començat a entendre, ens remunquen continguts a partir de parcel·les de l'expansió de l'univers, del Big Bang, de les galàxies, i com la percepció que tenim pot variar fonamentalment, les distàncies poden ser ben diferents de com les contemplem des d'aquest punt i moment on ens situem. La ciència de la física ha deixat de tenir precisió, la quàntica ha trasbalsat les regles, i conceptes inalterables cauen i en surten d'oposats, comencem un nou període.

De la sèrie *"Instal·lacions"* és muntaria de nou l'obra "Més enllà del temps", on es col·loca l'espectador de manera real en un espai diferent envoltat de llum i on es veu reflectit fins l'infinit i pot ser testimoni de l'inici del nostre món i la seva evolució fins al seu present, a partir de la manipulació sensorial de diversos efectes visuals on la seva pròpia imatge apareix en l'evolució de l'espai i el temps.

També en l'apartat de *Selecció d'obres a exposar* dono una explicació àmplia dels detalls.

També l'obra "Aspectes del temps", una instal·lació de caire conceptual-objectual formada per 12 peces elaborades per objectes amb 24 escrits, fa referència d'una banda a la distribució convencional del temps i de l'altra als valors i significats que se li ha donat. Són escrits seleccionats que fan referència tant a l'astrofísica, com a la filosofia i l'economia.

Del macro món o univers passem al micro món, dues realitats poc conegudes però relacionades. A partir de les obres de la sèrie *"Llenguatge digital"* d'un vocabulari digital de píxels no fet per la mà humana, s'introdueix més fàcilment l'espectador en imatges de la realitat no existents per ara: energia fosca (en astronomia), forats negres, espai amb neutrins estacionaris, camps magnètics, desintegració i integració de partícules, ones Compton, estructura cosmològica amb interacció de fotons, creació de matèria amb un bosó, representació d'ones magnètiques, camps gravitatoris, representació d'òrbites d'electrons, radiació còsmica, etc.

Una nova instal·lació de realització optativa que s'elaboraria per a aquest projecte, seria per situar l'espectador com a observador, de manera més real, del seu o nostre univers de quatre dimensions (tres dimensions de l'espai més una del temps); en un espai on pot dividir en un primer moment la terra des l'exterior que l'envolta en 360°, és a dir està a dins d'una quasi esfera on hi ha reflectida la terra en les seves parets a l'inrevés i a continuació es contrau fins a un punt per deixar pas a l'univers. En sortir de l'esfera, es trobaria en un espai molt més ampli, també mig esfèric, on la llum és la protagonista amb els seus canvis pausats de tonalitats; i al centre, al terra, una esfera més petita amb la imatge de l'univers en moviment; i al sostre penjant, altres universos en moviment. Ara la persona és obser-

vadora des de l'exterior, des d'una cinquena dimensió, del seu propi espai-temps, i des d'on pot contemplar altres possibles "universos".

L'obra a exposar. Continguts, escrits i fotografies que la complementen

L'exposició pot estar dividida en set espais o camps diferenciats. Cada espai conté obres seleccionades d'una sèrie determinada que des del seu inici corresponen a etapes cronològiques que coincideixen en l'ordenació d'aquest projecte. Iniciat inconscientment des de 1969, de forma intuïtiva a mitjans dels vuitanta, i de manera més conscient des de 1999 fins ara.

Les obres de cada camp poden tenir lectures separades, però l'ordenació dels camps han de seguir un ordre seqüencial. Els primers camps són més plàstics que descriptius i el llenguatge visual pot donar la sensació que domina però donarà eines d'interpretació que serviran pel tercer i successius camps on la descripció i la imatge juntes són molt més importants

Al peu de cada obra hi ha un text que aniria de manera remarcable acompanyant a cada obra. Es una guia que va introduint paulatinament a l'espectador en la temàtica de l'exposició.

Un acompanyament amb fotografies i quadres sinòptics faran una comprensió més didàctica de l'exposició.

Les fitxes que s'adjunten en cada obra fan referència, en general, a aspectes tècnics i són secundàries en la temàtica expositiva.

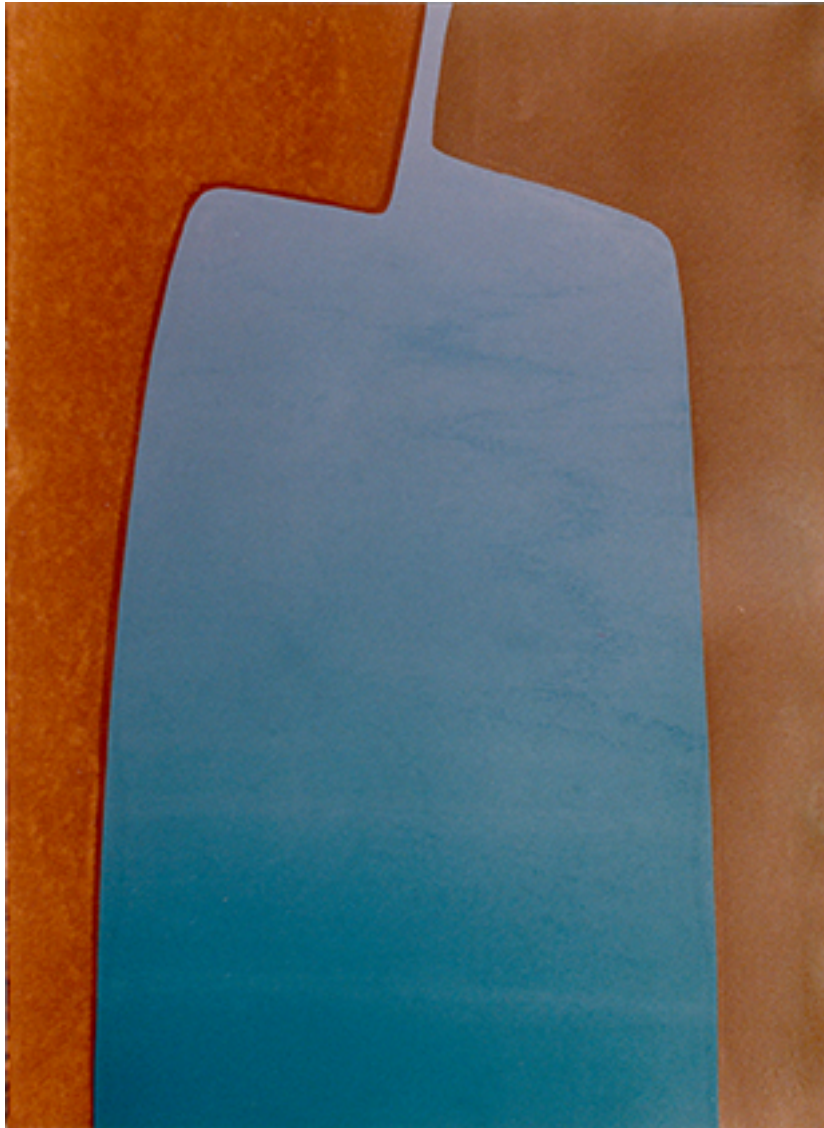
1r camp: Temps i espai conegut i que ens envolta. La natura i l'ésser humà:

L'evolució de la natura i dels sers vius. Contraposició de forces que s'equilibren en la natura al llarg de la seva evolució, forces en tensió que determinen espais confluents o d'adaptabilitat o de ruptura d'on sorgeixen nous camins per a l'evolució.

Sèrie "Contraposició de Forces sèrie 2a"

En aquest primer camp he seleccionat 8 obres que, donat el tema d'introducció i depenent de l'espai definitiu on s'instal·lessin, es podrien reduir a 6 o ampliar-ne el nombre a 20 o més de formats similars.

Obres seleccionades

En l'estructura de la natura, la vida, les formes... evolucionen segons les seves funcions, el medi i la necessitat d'evitar i superar adversitats, es recompensen, s'equilibren i tendeixen a complementar-se de manera simètrica.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2^a "

Títol : Espai amb dues formes oposades en equilibri. Fons de violeta a blau - 4 -

Any : 1988

Mides: 0,57 x 0,77 m

Catalogació nº: CF2^a.37BG1.88

Tècnica: Serigrafia sobre paper especial i tinta amb pols de metalls, prova única de tiratge.

Exposicions de l'obra: Art Actual Aula de Lletres de Barcelona 1995; Petrus Kirche a Berlín 1997; Galeria Flassaders Art Espai Contemporani a Barcelona 1997; Mercatorgalerie a Gant (Bèlgica) 1998; Galerie Stufenbau a Berna 1999; Galerie Burgi a Gant (Bèlgica) 1999; Guernika-Lumoko Kultur etxean a Guernika 2000; Maison des Arts a Chatillon (París) 2001; Salon du Printemps a Montreal amb la Galeria Eude 2002; Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006; Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015...

En permanència a la Galeria Roussel de Bruixes (Bèlgica) 1994; Galeria Espai d'Art Contemporani Rosa Ventosa Barcelona 1994; Galeria Beida a Barcelona 1994; Centre d'Art Andorra 1994; Galeria Susany de Vic 1997; Galeria Eude de Barcelona 1999; Galeria Bozzetto (Bilbao) 2000.

En l'evolució de la terra i la natura, els seus components tant geològics com del regne animal o vegetal s'enfronten constantment, ja sigui per l'espai, per l'aliment o per disputar-se quelcom, en acabar s'estableixen uns límits, uns equilibris entre contrapesos, el desenvolupament de les espècies, els espais, les formes, poden ser diferents però al final una atura i equilibra l'altra, el resultat configura noves alternatives perquè sorgeixi vida.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Fragment de dues formes oposades. Fons blau i apaïsat

Any : 1988-94

Mides : 1,- x 0,70 m

Catalogació nº : CF2ª.47B.88-94

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls

Exposicions de l'obra: Art Actual Aula de Lletres a Barcelona 1995; Petrus Kirche a Berlín 1997; Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006; Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En permanència a la Galeria Eude de Barcelona 1999.

Les forces es contraposen dins un espai però al final cal col·laborar si es vol tirar endavant. En un bosc originari en què els arbres, les plantes els insectes i els animals s'han anat desenvolupant al llarg del temps, s'han anat adaptant a les condicions climàtiques i geològiques però a més, en conjunt, s'ha elaborat un sistema de cooperació d'equilibri entre tots ells.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Fragment de dues formes oposades. Fons verd clar i apaïsat

Any : 1988-94

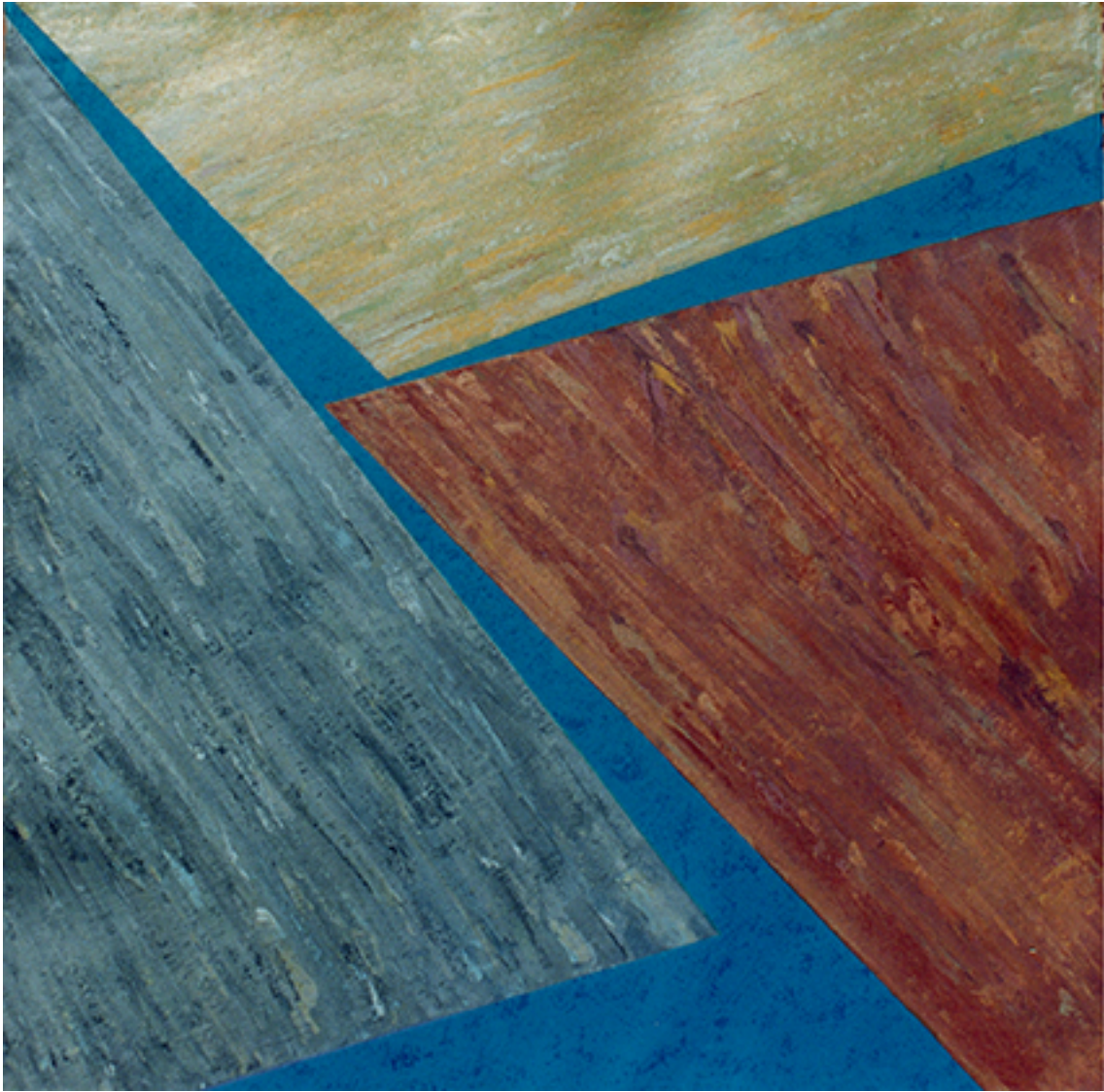
Mides : 1 m x 0,70 m

Catalogació nº : CF2ª.48B.88-94

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls

Exposicions de l'obra: Art Actual Aula de Lletres a Barcelona 1995; Petrus Kirche a Berlín 1997; Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006; Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En permanència a la Galeria Eude de Barcelona 1999.

La tercera llei de Newton, o principi d'acció i reacció, enuncia que "tota força o acció provoca una reacció, la qual és igual i oposada a la primera. És a dir, per cada acció hi ha sempre una reacció amb el mateix mòdul i la mateixa direcció, però de sentit contrari". Si hi anem afegim forces, es van creant camps de tensió i al mateix temps d'equilibris, aquests camps generen formes i espais que sempre estan en moviment. El moviment és la base de la energia i del temps.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Límits entre extrems de tres forces sobre espai blau, en quadrat.

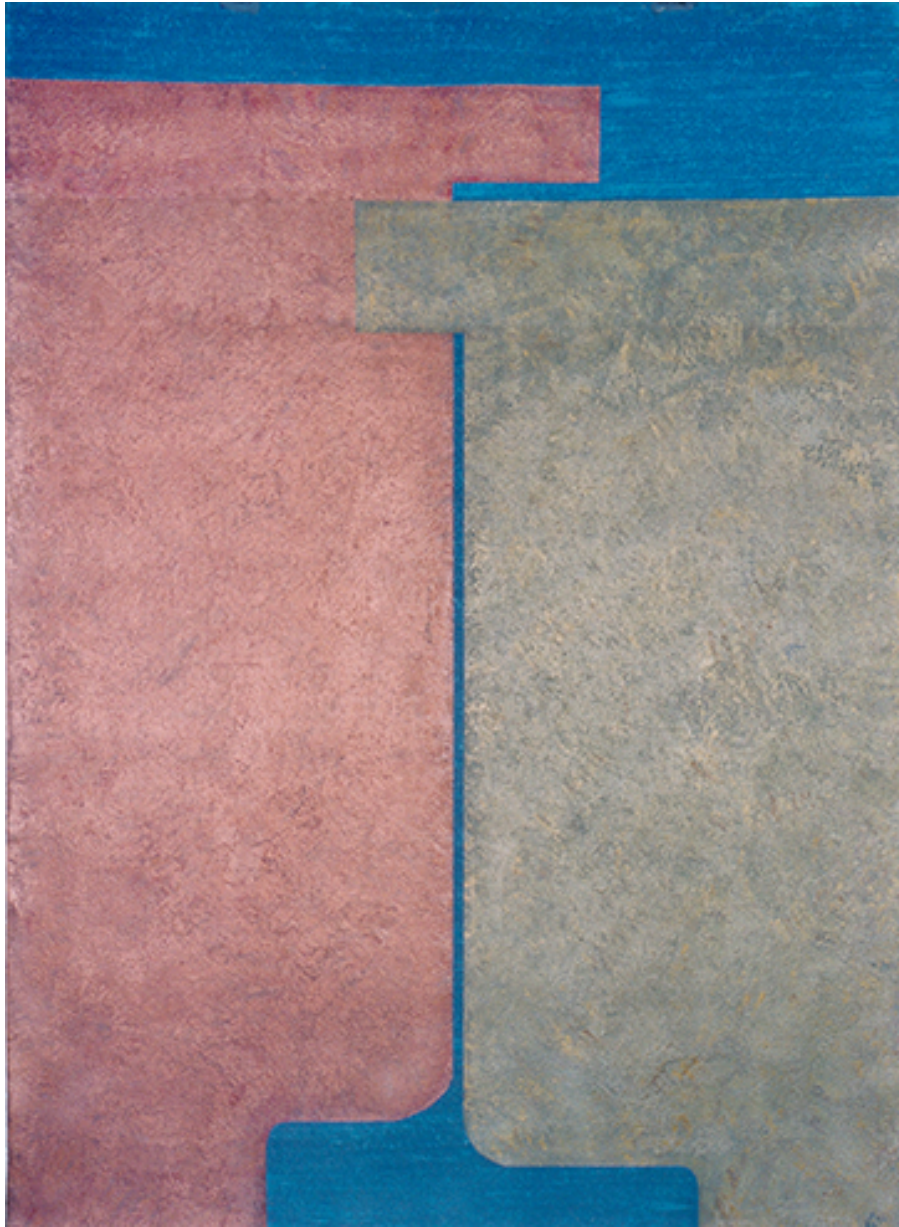
Any : 1990-97

Mides: 0,995 x 0,99 m

Catalogació nº: CF2ª.93B.90-97

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls

Exposicions de l'obra: Gernika-Lumoko Kultur etxean, Guernica 2000; Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006; Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En les societats i en les relacions socials tendim a evolucionar posicionant-se cercant un ambient que ens sigui favorable, la necessitat del contacte en els altres ens fa replantejar actituds i cercar un enteniment en el grup social i en l'altra persona. El fet de compartir sentiments ens fa adquirir vincles que ens porta a una adaptació a un medi sociable, les tensions quan esdevenen comporta trobar solucions per cercar un consens i per tant un equilibri; quan no s'esdevé, la ruptura pot comportar cercar nous camins, en cas contrari es pot arribar a l'autodestrucció i deixar nous espais per a noves iniciatives. L'experiència i la memòria col·lectiva o individual ens hauria de portar a cercar constantment nous equilibris.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Interrelació entre forces oposades sobreposades.

Any : 1987-91

Mides : 0,92 x 1,275 m

Catalogació nº : CF2ª.84B.87-91

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls

Exposicions de l'obra: Art Actual Aula de Lletres, Barcelona 1995 i 1998 a la Mostra St. Jordi d'Obra Gràfica, Gernika-Lumoko Kultur etxean, Guernica 2000, Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006, Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En les societats l'individu cerca el seu lloc com a persona que vol desenvolupar les seves aptituds, s'agrupa professionalment, ideològicament, i comparteix coneixements i sentiments; l'ajuda entre el grup és innata, però el bé col·lectiu pot ser vist des de diferents òptiques, o amb interessos individuals, quan aquests s'enfronten cal establir equilibris.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Interrelació entre forces oposades separades configurant un espai entre elles amb corbes.

Any : 1992- 2010

Mides : 0,80 x 1,20 m

Catalogació nº : CF2ª.120B.92-10

Tècnica: Pintura acrílica amb pols de metalls

Exposicions de l'obra: Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En contemplar aquesta obra veiem unes forces que s'oposen, es tensionen, però també que s'equilibren, cerquen el seu lloc i sorgeixen espais de respir.

En observar el conjunt de l'univers, del món, de la natura, davant d'aquesta immensitat, una de les sensacions que tenim és que tot té un lloc i que complementa l'altre, configurant un equilibri on subsistim en plena llibertat de decisions, que ens comporten camins que ens afecta a tal com som i al nostre voltant, al medi i a les persones. Cal que mantinguem aquest equilibri, ja que tal com es diu en física una petita acció errònia pot afectar a la llarga tot aquest petit planeta dins d'una gran galàxia que és un punt dins l'univers, però és el lloc on la vida ens ha donat un sentit.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraoposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Formes oposades amb espais interiors en una mateixa forma, sobre tela.

Any : 1997-2010

Mides : 1,33 x 1,60 m

Catalogació nº : CF2ª.114B.97-10

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls sobre tela

Exposicions de l'obra: Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

Interacció i equilibri entre les quatre forces conegudes fins ara, tant en el macro món l'univers, com en el micro món les partícules subatòmiques: la força de la gravetat, l'electromagnetisme, la força nuclear feble i la força nuclear forta. Entre elles es complementen i mantenen en equilibri tant l'àtom en la matèria, com les estrelles i planetes en les galàxies.

Fixa de l'obra:

Sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2ª "

Títol : Part central de forces sobreposades dues en dues, en un quadrat.

Any : 1987-91

Mides : 1 x 1 m

Catalogació nº : CF2ª.91B.87-91

Tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls

Exposicions : Gernika-Lumoko Kultur etxean, Guernica 2000, Centre Jujol-Can Negre a Sant Joan Despí 2006, Galeria Aqua Fortis de Barcelona 2015.

En l'antiguitat clàssica els quatre elements de la matèria segons els filòsofs presocràtics eren l'aigua, la terra, el foc i l'aire, i aquets configuraven el cosmos, es complementaven i mantenien un equilibri. Plató va ser el primer a teoritzar que de fet l'univers era compost per aquests quatre elements, i va concebre un sistema en què la matèria es dividia en àtoms amb la forma de sòlids geomètrics regulars.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2^a "

títol : Quatre formes modulars oposades que configuren un espai central rectangular regular amb quatre fenedures

any : 1997-2010

mides : 0,50 x 0,70 m

catalogació n^o : CF2^a.115B.97-10

tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls i fenedures sobre paper de 250 g.

Segons la concepció aristotèlica, els quatre elements tenien qualitats contraposades:

- L'aire és primàriament humit i secundàriament calent.
- El foc és primàriament calent i secundàriament sec.
- La terra és primàriament seca i secundàriament freda.
- L'aigua és primàriament freda i secundàriament humida.

També durant segles es parlava dels diferents estats de la matèria: sòlid/terra, líquid/aigua, gas/aire i plasma/foc.

La taula periòdica dels elements seria la successora demostrant que hi han moltes interconnexions entre molècules i àtoms.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Contraposició de Forces. Sèrie 2^a "

títol : Quatre formes modulars oposades que configuren un espai central irregular amb vuit fenecures.

any : 1997-2010

mides : 0,50 x 0,70 m

catalogació nº : CF2^a.124B.97-10

tècnica: Tinta serigràfica amb pols de metalls i fenecures sobre paper de 250 g.

2n camp: L'origen. La llum, el big-band, l'inici de l'expansió de l'univers.

L'origen: L'energia, el moviment el big-band, la llum, són els continguts i els elements plàstics que s'ensenyen de manera minimalista amb les formes bidimensionals primàries: El cercle i el quadrat. Seguint unes seqüències de moviment a partir del centre en un ordre cromàtic o amb contrastos oposats i complementaris per determinen una evolució temporal.

Obres de la sèrie *"Temps d'Espai"*

El conjunt de les obres de les sèries "Temps d'espai" i "Dimensió", realitzades paral·lelament a partir de 1983, tenen una estètica i uns conceptes comuns:

Una forma mínima dominada pel quadrat, reflex d'una unitat de l'espai convencional, i que esborra tota connotació amb el món de l'entorn, substituint-lo per la llum que esdevé centre de l'obra, que empenyent des de dins, conté el moviment continu, generador d'energia i vida, visualitzat pel color que es ramifica en espais de games aparentment monocromàtiques, però, que vistes de a prop, descobreixen un sense fi de matisos diferents ordenats en un equilibri no aparent i que intenten arribar a la fibra més sensible de l'esperit humà, despertant aquell fons sensible que tant l'infant com l'adult, d'una o altra cultura, mantenen en un interior comú. Per a recalcar més aquest concepte sensitiu, treballa directament la pintura amb els dits, eliminant les eines com elements freds i aliens, amb tota una nova complexitat que això comporta en cercar una densitat i característiques en el material i un nou aprenentatge de la tècnica. Això també és un enfrontament i alternativa a moltes manifestacions artístiques, on la violència és nucli i ressort de comunicació.

Totes dues sèries contenen teories sobre el temps i l'espai de la nostra "dimensió", representats de manera immòbil en un moment intemporal.

En aquest segon camp he seleccionat 7 obres de format quadrat entre 1,20 i 1,50 m que, depenent de l'espai definitiu on s'instal·lessin, se'n podria ampliar el nombre fins a 7 peces més, també de gran format.

La sèrie "Temps d'espai", desenvolupada majoritàriament a l'inici de la sèrie "Dimensió", cercava com sempre un llenguatge plàstic diferent, sensual i sensitiu tan pels colors com per el tractament de la matèria, aplicant una pintura acrílica dissolta amb mèdiu que em permetia expandir-la amb els dits i barrejar-la entre ella però sense perdre la riquesa de tonalitats, entre 40 i 80 de diferents, que pot haver en cada quadre, la pràctica d'aquesta tècnica i procediment em servia per aplicar-lo a continuació a les obres de "Dimensió". Els motius aparentment minimalistes en la forma, fan referència a una representació visual de l'inici de l'energia que dona pas al moviment del temps i l'espai. El centre de la tela és un nucli o origen que s'expandeix per etapes sobreposades cap els extrems. Tot i que vaig

donar aquest nom de "Temps d'espai" al començar la sèrie, no ha sigut fins ara al contemplar el seu conjunt que he comprès el seu sentit ampli.

(Extret de "Una línia de contingut en la meua obra artística" escrits de l'autor)

L'obra que presento forma part de la sèrie "Temps d'espai", iniciada al 1990 i realitzada intermitentment fins a l'actualitat, ha influenciat sèries posteriors. Per fer una breu descripció d'aquestes pintures, les podem analitzar en dos apartats: continguts i procediments.

Els continguts fan referència essencialment a la llum com a font de vida, energia que genera el moviment, l'inici del Big Bang, o l'essència de l'ésser.

Podem enumerar els procediments en quatre apartats:

1) El format, simple com el quadrat, de dimensions iguals i que manté l'equilibri entre les formes.

2) Una harmonització de gamma cromàtica no estrident, on s'utilitzen tots els tons que la nostra visió ens permet distingir; en cada obra hi ha un mínim de cinquanta tonalitats diferents.

3) Per a la plasmació s'utilitzen els dits per expandir la pintura, fet que li dona un valor més directe, i afegeix un concepte més humà i sensual; s'elimina l'eina com a element dur i separador.

4) S'utilitza la pintura amb una densitat líquida que permet la seva interrelació en barrejar-se, però sense que cada color perdi la tonalitat, i així es crea un microcosmos en cada petit espai.

Intento que la contemplació de l'obra doni a l'espectador una sensació de pau i alhora pugui ser un element de reflexió.

(Text de la mostra "Visions" Barcelona 2017)

La teoria de la relativitat general d'Einstein, per si sola, va predir que l'espai-temps va començar en la singularitat del big-bang i que aniria cap a un final, bé en la singularitat del Big Crunch (si l'univers sencer es col·lapsés de nou) o bé en una singularitat dins d'un forat negre (si una regió local, com una estrella, anés a col·lapsar-se). Qualsevol matèria que caigués al forat seria destruïda en la singularitat, i només l'efecte gravitatori de la seva massa continuaria sentint-se fora.

Just en el mateix big-bang, es pensa que l'univers tenia una mida nul·la i, per tant, va estar infinitament calent. Però, a mesura que l'univers s'expandia, la temperatura de radiació disminuïa. Un segon després del big-bang, la temperatura hauria baixat al voltant de deu mil milions de graus. Això representa unes mil vegades la temperatura en el centre del Sol. En aquell moment, l'univers hauria contingut fonamentalment fotons, electrons, neutrins i les seves antipartícules juntament amb alguns protons i neutrons.

(Extret del llibre "Historia del Tiempo" de Stephen W Hawking)

Fixa de l'obra:
sèrie : "Temps d'Espai"
títol : Número 16. Cercles sobreposats.

any : 2018
mides : 1'50 x 1'50 m
catalogació nº: TE.16B.18
tècnica: Acrílic sobre tela de lli pintada amb els dits.
subtítol: *“La llum amb forma de gest
ens remet a l'inici de l'existència
el moviment continu a l'energia
i aquesta a la matèria
i a l'origen de l'univers.
En un punt d'aquest extens univers
hi ets tu
i a l'altre costat t'estàs esperant
mira't
Què vols ser?”*

...Arno Penzias i Robert Wilson estaven provant un detector de microones extremadament sensible es sorprenen en trobar que captava més soroll del que esperaven... era el mereix per a qualsevol direcció, a qualsevol hora i dia de l'any. Això demostrà que la radiació

provenia de més enllà del sistema solar i de la nostra galàxia... Aquesta radiació deu haver viatjat a través de la major part de l'univers observable... i sembla ser el mateix en totes direccions.

Aproximadament al mateix temps, Bob Dicke i Jim Peebles també estaven interessats en les microones. Estudiaven un suggeriment fet per George Gamow relatiu al fet que l'univers en els seus primers instants hauria d'haver estat molt calent i dens, per acabar blanc incandescent. Dicke i Peebles van argumentar que encara hauríem de ser capaços de veure la resplendor dels inicis de l'univers, perquè la llum provinent de llocs distants l'estaríem rebent ara... en forma de radiació de microones.

(Extret del llibre "Historia del Tiempo" de Stephen W Hawking)

Fixa de l'obra:

sèrie : "Temps d'Espai"

títol : Número 18. Entre cercle i quadrat.

any : 2020

mides : 1'50 x 1'50 m

catalogació n°: TE.18B.20

tècnica: Acrílic sobre tela de lli pintada amb els dits.

subtítol: "L'inici era la llum

la llum és energia

i l'energia és el moviment,

el moviment ens porta a la vida

i la vida a l'existència.

O potser a l'inrevés?

Sembla clar que l'origen del nostre món físic és una condensació d'energia que en la seva expansió o big-band va generar la llum amb el moviment i tot seguit es van anant configurant les partícules.

La llum al llarg de la història i en diverses cultures ha sigut una representació de la divinitat, de l'energia, de l'inici de tot el nostre món conegut. Quan volem claredat de pensaments, d'intencions, desitgem que es tingui lucidesa, llum a l'actuar. La representació de Deu o dels sants patriarques a l'hinduisme, al budisme, al xintoisme, al sikhisme, etc. es representa amb la llum o amb un cercol de llum. Al trànsit de la mort se la designa com un retorn a la llum.

La llum és a tot arreu el que passa que els nostres ulls, només poden captar una petita part de l'espectre electromagnètic el que s'anomena llum visible, la llum és energia. La major part de la llum de l'univers no la veiem, si tinguéssim una visió per veure tot l'espectre que existeix ho veuríem tot ple llum de diferents colors que no coneixem.

La llum es una ona electromagnètica composta per un camp elèctric i magnètic que oscil·len mentre s'escampa per l'espai, està composta de fotons que són unes partícules elementals sense massa que presenten un comportament dual, ona i partícula.

La llum pot viatjar eternament però en el seu camí topa amb àtoms i altres partícules que poden rellentir la velocitat o la poden desviar. S'ha mesurat i la seva velocitat es de 299.792,458 Km/segon

Després dels 10 segons del Big Band ja existien fotons però la densitat del medi no els deixava sortir.

La llum emet calor i la calor emet llum. Tots els cossos desprenen radiació ultra roja i per tan llum, encara que nosaltres no la podem percebre amb els nostres ulls, això vol dir que l'ésser humà és un ésser de llum que brilla amb llum pròpia el que passa que la llum infraroja que emetem és 1000 vegades menor que la sensibilitat de la retina ocular dels humans

Tota matèria te energia i desprèn la seva llum.

Les partícules de que estem fets es mouen i com més ràpid el seu moviment més calent i més llum desprenen, això és el que anomenem temperatura i que te relació amb el moviment de les partícules, quan es refreda un cos vaja la seva energia i baixa la freqüència d'ona.

L'energia es moviment i és intrínsec a les partícules, no hi ha res sense moviment i per tan sense temperatura, és per això que qualsevol tipus de matèria formada per electrons protons i neutrons emet llum. Els diferents tipus de longituds d'ones ens serveixen per l'estudi de l'univers (infraroges...)

El buit absolut no existeix sempre queda una energia associada a l'espai

Fixa de l'obra:

sèrie : "Temps d'Espai"

títol : Número 14. Tres quadrats

any : 2016

mides : 1'40 x 1'40 m

catalogació n°: TE.14B.16

tècnica: Acrílic sobre tela de lli.

subtítol: "Més enllà de la vida
la llum s'obrirà com a camí
un retorn a l'origen
una redescoberta oblidada.
Sense llum els ulls hi veuran
i res ens caldrà
perquè hi veurem clar
allò que som.
Retorna al temps
d'on sorgires
elecció de vides
que t'han format".

L'inici va ser l'energia, el temps, la llum. La condensació d'energia comportà l'esclat en moviment, diferents fases temporals expandiren l'espai, on més tard es va anar configurant les primeres partícules.

La llei de la conservació de l'energia afirma que l'energia no es pot crear ni destruir, només es pot canviar d'una manera a una altra. L'energia és la capacitat que té un cos de produir una feina o de produir canvis a les coses. L'energia no és matèria, no ocupa espai ni es pot percebre pels sentits. El que sí que podem percebre són les seves manifestacions o efectes. "L'energia no es crea ni es destrueix, només es transforma". L'energia pot transformar-se d'una forma a una altra.

A la natura l'energia està sotmès a canvis continus i es transforma d'una manera a una altra o es transfereix d'un cos a un altre, però en conjunt roman estable (o constant). La calor del sol es transforma en energia mecànica quan l'escalfament de l'aire dóna lloc als vents. El sol també provoca l'escalfament de l'aigua, la seva evaporació i és el responsable del cicle de l'aigua. Gràcies a la llum del sol, les plantes fan la fotosíntesi transformant l'energia lluminosa en energia química. Els éssers vius, com nosaltres mateixos, transformem l'energia química dels aliments en energia mecànica quan ens movem. El mateix Sol conté energia nuclear que és continuament transformada en llum i calor. La llei de conservació de l'energia afirma que: 1.-No existeix ni pot existir res

capaç de generar energia. 2.-No existeix ni hi pot haver res capaç de fer desaparèixer l'energia. 3. Si s'observa que la quantitat d'energia varia sempre serà possible atribuir aquesta variació a un intercanvi d'energia amb algun altre cos o amb el medi circumdant.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Temps d'espai "

títol : Número 12. Quatre quadrats, acabant en violeta.

any : 2010

mides : 1'20 x 1'20 m

catalogació nº: TE.12.B.10

tècnica: Acrílic sobre tela pintada amb els dits.

subtítol: "Observa la llum

deix passar el temps

entra en tu mateix

escolta el silenci

batecs d'aire

centra el pensament.

Pausa.

I ara observa l'altre"

Els astrofísics teòrics han compartit que el temps i l'espai han sorgit a l'hora en el moment del big-band, un dona existència a l'altre. Però ja es hora de concretar més: No hauria d'haver un temps previ per començar a existir una acció? O potser hauria de ser al revés: Si no apareix primer l'espai com pot sorgir el temps? O ha hagut un temps o espai previ diferent del que coneixem?

Anem de mica en mica. Ja arribarem.

Carlo Rovelli, astrofísic teòric, en el seu llibre "El orden del tiempo" ens obre aquestes preguntes: Som nosaltres els que existim en el temps, o és el temps que existeix en nosaltres? Què significa realment que el temps "transcorre"? Què vincula el temps a la nostra naturalesa com a subjectes?... Al llarg del temps se succeeixen en ordre els esdeveniments de l'univers: passats, presents, futurs. El passat és fix; el futur obert... Bé, tot això s'ha revelat fals. Els aspectes característics del temps, un darrere l'altre, han resultat ser aproximacions, errors deguts a la perspectiva.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Temps d'espai "

títol : Número 19. Quatre quadrats, acabant en blau ultramar.

any : 2019

mides : 1'50 x 1'50 m

catalogació nº: TE.19B.19

tècnica: Acrílic sobre tela pintada amb els dits.

subtítol: En l'equilibri s'hi troba l'harmonia

en el moviment hi ha l'energia

la llum és el principi

cal un fonament per a començar a existir.

Uns moments després de l'explosió del big-band, l'energia en forma de fotons, electrons i altres partícules es va anar refredant, agrupant-se i formant l'heli, l'hidrogen i creant concentracions de matèria que giren entre elles i en sorgeixen les estrelles, els planetes, les galàxies i els cúmuls de galàxies. L'acumulació d'estrelles que es van agrupant en una galàxia majoritàriament acaben formant una espiral, el centre de la qual està format per un enorme forat negre que desprèn una gran quantitat d'energia i de llum perceptible pels nostres ulls.

John Michell va escriure el 1783 un article (...) on assenyalava que una estrella que fos prou massiva i compacta tindria un camp gravitatori tan intens que la llum no podria escapar: la llum emesa des de la superfície de l'estrella seria arrossegada de tornada cap al centre per l'atracció gravitatòria de l'estrella, abans que pogués arribar molt lluny (...) Aquests objectes són els que avui dia anomenem forats negres.

(Extret del llibre "Historia del Tiempo" de Stephen W Hawking)

Fixa de l'obra:

sèrie : " Temps d'espai "

títol : Número 15. Dues espirals des del centre.

any : 2018

mides : 1'40 x 1'40 m

catalogació nº: TE.15B.18
tècnica: Acrílic sobre tela pintada amb els dits.
subtítol: *“La llum amb forma de traç
ens remet a l’origen de la vida
naixem a la llum
i a ella retornem”*

L’origen de l’univers ha tingut al llarg de la història de la humanitat diverses explicacions comunes vinculades a les tradicions i a les religions de cada poble.

En les religions abrahames, en el Gènesi, Déu creà l’univers i el món en sis dies o períodes de temps, i la representació de Déu (origen del tot) en el cristianisme és en forma de triangle: Pare, Fill i Esperit Sant.

En els textos considerats prebudistes es parla d’un “Jo Universal” (substància subjacent del cosmos). També fa referència a l’Anitya: tot està en constant canvi i moviment. La idea de mai no veus un mateix riu ja que l’aigua està sempre fluint, es trasllada a la realitat (interior i exterior) que ens envolta.

En l'hinduisme Brahma, el Déu creador és l'essència de l'univers, i del "jo" (Atman). La creació del món és a través de l'auto sacrifici de Déu, un ritual en el qual Déu es transforma en el món i que, a la fi, novament, es transforma en Déu. Creuen en tres principis fonamentals: el karma, la reencarnació i l'alliberació. Les tradicions de Baishnaya conceben una teoria de la creació en què es descriu un estat primordial que explota mentre el Gran Vishnu observa transformant-se en l'estat actiu de la suma total de la matèria.

En el sintoisme japonès l'univers era una mena de matèria gruixuda i uniforme en silenci. Posteriorment, es van escoltar sons que eren el moviment de les partícules. Amb aquest moviment, la llum i les partícules més lleugeres s'aixecaren i formaren la part superior de l'univers i les altres, els núvols i després el cel (Takamagahara). La resta de les partícules que no havien estat ascendides formaven la Terra. Els tres primers déus sorgiren del Takamagahara que conformen el Zouka Sanshin (els tres creadors).

Fixa de l'obra:

sèrie : " Temps d'espai "

títol : Número 20. Superposició de triangles definits.

any : 2020

mides : 1'40 x 1'40 m

catalogació n°: TE.20B.20

tècnica: Acrílic sobre tela de lli.

subtítol: *Cal ser valent per a viure*

estima i sigues feliç

entén i ajuda l'altre

les diferències et faran comprendre.

Enllà la llum ens farà trobar

i com en una pel·lícula

la nostra trajectòria ens recordarà

tot allò que érem i som.

3r camp: Podem veure el nostre espai-temps? i des d'una altra dimensió? és factible?

Un cop s'ha produït el big-band el temps i l'espai creixen en comú i s'expandeixen a la velocitat de la llum. Nosaltres estem submergits en un moment present dins d'aquest espai físic. El temps el vivim en present, però recordem el passat i planifiquem el futur, això ens dona una sensació del temps.

La gent que com nosaltres creuen en la física, saben que la diferència entre passat, present i futur és només una il·lusió extremament persistent (Albert Einstein).

Sèrie "Dimensió"

La sèrie "Dimensió" és una representació simbòlica de com contemplar les nostres tres dimensions, des de fora. Les meves obres contenen un element tridimensional d'estructura simple que recorda en cada cas a una unitat volumètrica convencional amb la que es cerca donar una imatge globalitzadora o una part repetitiva de la nostra dimensió, concebuda des del seu espai-temps amb les connotacions pròpies del món físic

En aquest tercer camp he seleccionat 6 obres múltiples de formats grans, elaborades per dues o més peces, amb pintures treballades per les dues cares en concordança amb es-

cultures de fusta, que requereixen ser observades en un recorregut al voltant de cadascuna en forma de 8 i que estiguin penjades deixant espai al voltant, tot tal com es mostra en les fotografies.

Introducció a la sèrie:

Les obres tridimensionals de la sèrie Dimensió les vaig dissenyar una darrera l'altra i és per aquest motiu que es complementen. Cada cop que intento explicar els seus significats em surten aspectes nous que es correlacionen i que no havia tingut en comte en un primer moment. L'astrofísica de la que no havia tingut un interès especial, se'm convertia en un tema principal al voltant del qual se'm desenvolupava una representació visual senzilla, encara que àrdua en la seva construcció i d'aspectes que poden ser complexos en la seva explicació teòrica. La contemplació de l'espai-temps des de la nostra dimensió i des d'una dimensió exterior des d'on l'espectador pogués visualitzar i entendre les quatre dimensions per separat i conjuntament (les tres dimensions físiques de l'univers i la del temps unida al nostre espai) es va convertir en una constant en aquestes obres. La fusta i concretament el tronc em va donar el símbol idoni on es pot veure des del seu interior l'expansió de la matèria de l'espai, i el transcurs del temps en els seus cercles circumcentres que es dirigeixen en una direcció expansiva cap a l'exterior i a lo llarg, marcant una direcció com el propi temps; les diverses densitats i mesures de longitud de ,les diferents fustes que proporcionalment li configuro, també li dona una equivalència a les diferents fases d'evolució que ha tingut i pot tenir l'espai-temps des del seu origen. La tela és la imatge deformada o limitada que tenim de les quatre dimensions, és la lectura que fem d'un espai-temps inabastable per les seves peculiaritats, però a l'hora és un detall on és tot, l'entropia, el moviment, les galàxies, l'energia fosca... tot el que ara per ara percebem.

Els formats, de l'escultura cilindres, paral·lelepípedes circulars o rectangulars, i el de la tela quadrat, són de la mateixa mesura i lis confereix una unitat, és on hi ha la correlació entre les formes escultòriques i les reflectides a la tela, que han sigut posades a l'alçada de la vista de l'espectador fent-el particip en la visualització i deformació en contemplar les quatre dimensions de l'espai-temps a 3+1 en l'escultura i a 2+2 en la pintura de dues cares. Ambdues peces tenen una dimensió menys per fer-ho visible a l'espectador. La intenció es posar a l'espectador en una cinquena dimensió on pot contemplar tot el conjunt i els seus detalls:

- *La unitat de l'espai-temps (el cercle), on es pot contemplar la evolució de l'univers amb un Big Bang (la fusta més petita i de més densitat), de rebot (inici i final que es repeteix), i els diversos temps (llargades i densitats de les fustes), al llarg de l'expansió de l'espai o nostre univers.*
- *La possibilitat de veure el present, passat i futur i ell mateix en aquest nostre espai-temps, i considerar aquesta teoria com a possible encara que no factible per a nosaltres que estem a dins.*
- *Observar les limitacions que des de la nostra dimensió hi ha en la contemplació del nostre espai-temps, del nostre univers, i apreciar la energia comuna entre el macro mon, el micro mon i la nostra condició humana. Si projectem les quatre dimensions (convertides en tres), a la cara davantera de la tela des del punt de vista de l'espectador, veurem com els espais en les seves dimensions temporals es projecten en dues dimensions variant la forma geomètrica (de cercle tridimensional a recta bidimensional, o de prisma rectangular a un quadrat o de cilindre a un punt circular...), ensenyant el seu interior o naturalesa: el moviment marcat per la pròpia entropia entre les energies, tan si ho classifiquem com astres i les seves formacions, com si ho*

considerem camps d'energies. Per tenir una imatge global ens hem de traslladar al darrera de la tela, on podem continuar observant la part del darrera de l'escultura o part no visible de l'espai-temps; de manera que des del nostre lloc, nostra dimensió o l'espectador en aquest moment, ens és impossible observar en la seva totalitat, però des de l'exterior continua mantenint la unitat global .

(Extret de "Una línia de contingut en la meva obra artística" escrits de l'autor)

En un moment donat les obres que anava construint esdevenien en acabar lliçons del món no perceptible. Inicialment elaborava unes formes plàstiques que en acabar es convertien en metàfores plenes de continguts.

La primera obra en que em va passar això va ser en la "Representació bidimensional" de transició entre la sèrie "Contraposició de forces 2^a" i "Dimensió": Portava dies tallant fusta amb la gúbia, en un moment de repòs mirant la peça vaig veure com les dues formes contraposades que s'equilibraven creant una zona de tensió es va convertir en una imatge-metàfora de la natura i de la pròpia humanitat, constantment es creen equilibris en llocs de tensió i això ho podem portar a molts camps de les relacions socials, a la sostenibilitat en la natura, a l'evolució de l'univers, en la física convencional o en la quàntica. En el moment de intentar representar el paral·lelepípede quadrangular del tronc, de tres dimensions a dues en les dues cares de la tela, i al mateix temps representar l'espai evolucionant com una entitat existent, però no visible als nostres ulls, em vaig adonar de la dificultat de contemplar i representar allò que no veiem i que per tan reinterpretem des del nostre punt de vista. L'espai físic no és tan sols el visible pels nostres ulls, ja que nosaltres som dins de la fusta o de la nostra dimensió, sinó que conté més cares i espais o dimensions del que podem apreciar.

(Extret de "Una línia de contingut en la meva obra artística" escrits de l'autor)

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió - subsèrie contraposició de forces - "

títol : Contraposició de forces amb representació " bidimensional " de l'espai físic tridimensional i el seu espai envoltant

any : 1983

mides : 2,50 x 2,00 m.

catalogació nº: D.02.T2c1.83 - D.02.T2c2.83 - D.02.TE3.83

tècnica: Tela tensada a un bastidor especial i pintada per les 2 cares amb pintura a l'oli i escultura en fusta de pi amb dues planxes de coure, situada a uns 3,5 m de separació de la cara frontal.

L'obra "*Contraposició de forces amb representació " bidimensional " de l'espai físic tridimensional i el seu espai envoltant*", és una peça de transició on manté unes formes mínimes de les sèries "Contraposició de forces" i un tractament suau de la pintura derivat de les sèries "Espai i color" i "Espai i objecte", antecedents del feng shui, on es busca una textura de la pinzellada i tonalitats relaxants.

El nostre entorn es modifica al pas del temps, les quatre estacions marquen un canvi en el clima, l'arribada de la primavera ens retorna a un sol càlid i la llum s'expandeix fent créixer les plantes, a un ressorgir de les fulles dels arbres, els ocells retornen als nius i sembla que la vida reneix. La inclinació de l'eix de la terra fa alternar aquest temps en els dos hemisferis.

En l'obra "El transcurs del temps. Cicle de 4 mesures tridimensionals d'espai-temps" fa referència a mesures de temps tan conegudes com les quatre estacions o també com les

que han pogut existir en l'inici del big-band, en el seus primers temps o en les variacions que existeixen al voltant de les grans masses o dels forats negres. Llocs on el temps transcorre de diferent manera, valors de longitud molt diferent del que en aquest moment nosaltres podem conèixer.

La llum és un referent de mesura, que en l'obra es desplaça a partir del centre del quadre, és a dir de l'origen, formant una unitat temporal en la imatge, una unitat geomètrica que és el quadrat. En cada unitat de temps o quadrat, els colors són desplaçats als extrems, començant un nou cicle en el següent quadrat i en el qual nosaltres només podem percebre un cicle temporal i que, per poder veure'n un de nou, ens cal desplaçant-nos fora de l'espai-temps on som per veure un altre cicle en el següent quadre. En certa mesura ens traslladem fora d'on som per poder veure un altre cicle d'espai-temps.

En l'estètica cerco l'harmonia entre els colors utilitzant més de 50 matisos en cada cara de la tela de lli, amb una densitat aquosa de la pintura que permeti escampar-la amb els dits sense que es perdin les diferents tonalitats i mantinguin el moviment i les direccions que se li dona amb la ma, creant un mar de vibracions com si fossin energies interconnectades que suporten l'espai o mantenen el moviment de estrelles, galàxies o conjunt de cúmuls d'elles representades en un pla, imatge representada per la nostre visió des de dins d'aquest espai i en un temps concret.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió "

títol : El transcurs del temps. Cicle de 4 mesures tridimensionals
d'espai-temps. A Ant. Vivaldi: Estiu, tardor, hivern, primavera.

any : 1992

mides : 2 unitats de 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05) cada unitat

catalogació nº: D.05.B2c1.92 - D.05.B2c2.92 - D.06.B2c1.92 - D.06.B2c2.92

tècnica: 2 teles de lli pintades amb acrílic per les 2 cares utilitzant els dits amb
bastidor-marc especial.

exposicions: Montserrat Gallery. New York 1992

Art Actual - Aula de Lletres, Barcelona 1996

Tinglado 1 de Tarragona 2001

L'estructura de l'escultura està dividida en cicles temporals diferenciats per la pròpia densitat de l'espai, representats pels diferents espessors de les fustes. En aquests cicles el temps marca una direcció i l'espai avança simultàniament en expansió contínua configurant un nou espai, que, en la seva totalitat, només és perceptible des d'una quarta dimensió i és des d'on situo l'espectador, contemplant el transcurs de l'espai-temps el qual deixa palesa dels fets tant del passat com del futur, permetent-li comprendre i analitzar els límits i l'arquitectura de la nostra "dimensió".

En front a l'escultura, en una pintura de dues cares, hi ha la seva representació bidimensional o imatge de l'espai-temps de la qual nosaltres formem part. Resulta impossible "veure" les tres dimensions des d'una quarta quan estem a dins d'elles, és igual que si intentéssim representar les tres dimensions en dues, es perd la profunditat i la imatge resultant canvia. En altres ocasions aquesta imatge ens pot fer visibles aspectes no perceptibles, com l'existència d'altres espais.

El quadre manté la idea d'unitat, en aquest cas en format bidimensional. La tela és pintada per les dues cares, amb una imatge de les cares extremes de l'escultura, complementant-se cadascuna, però alhora separades per la pròpia tela que les uneix. Totes dues són parcials i ens cal buscar paràmetres que recomponguin una visió de la tridimensionalitat.

En l'obra *Reducció de l'espai tridimensional a una "unitat dimensional"*, els cicles, en l'escultura, s'alternen de més a menys densitat i de menys a més longitud, en una progressió matemàtica, quedant cada cicle, amb les quatre cares tridimensionals i les seves mesures exactes, transportat a la tela de forma bidimensional, queda així del front al centre de l'escultura traspassat a la cara del davant de la pintura, i del darrera al centre, a la cara del darrere. Es representa d'aquesta manera les tres dimensions "dimensionals" en dues, sense perdre la idea d'unitat i d'expansió de l'espai-temps, que en l'escultura és cap a l'exterior, a banda i banda, i cap endavant, seguint el temps, i en la pintura es des del centre cap als extrems, agafant en cadascun dels apartats o franges les mateixes mesures que en les fustes o períodes temporals.

En aquesta obra si l'espai ho permet es pot afegir l'ombra projectada al terra com una representació més del temps, de com el percebem de forma no consistent i impossible de retenir en la nostre dimensió, és allò que existint necessitem quelcom, un paper, que el faci perceptible, és l'ombra de la nostre existència, el reflex de la nostra vida o conjunts de vides passades, impossibles de veure-les des de la nostre dimensió però que queden.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió "

títol : Reducció de l'espai tridimensional a una "unitat dimensional"

Aproximació a una perspectiva dimensional (contemplació i mesura, en una unitat temps, de l'espai tridimensional des de fora).

any : 1992

mides : 1'55 x 1'55 m (1'45 + 0'05 + 0'05), i 0'07 x 0'07 x 1'52 m

catalogació nº: D.07.T2c1.92 - D.07.T2c2.92 - D.07.TE.92

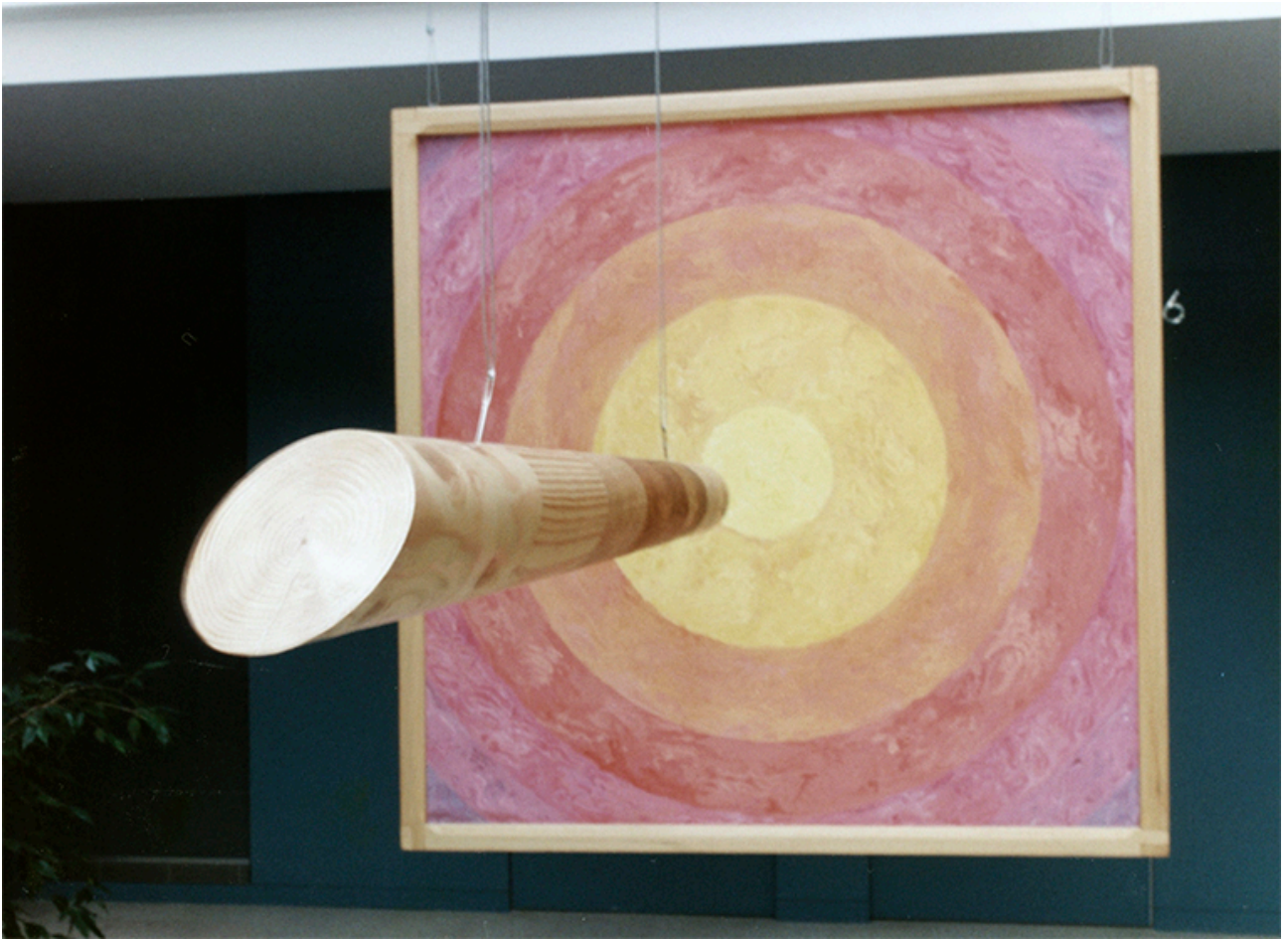
tècnica: Tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares utilitzant els dits,
i escultura en fusta de sapel·li, faig blanc, roure, cedre, ayous, faig bullit i iroko.

exposicions: Galeria Trànsit. Barcelona 1993

Art a Aula de Lletres. Barcelona 1995

Amics de Centelles. Centelles (Barcelona) 2000

La Chapelle du Rham. Luxemburg, 2001

L'espai el podem determinar per les tres dimensions convencionals d'altura, amplada, profunditat, i re situar un punt respecte a les coordenades. El temps el podem situar en una dimensió lineal on el passat estaria al darrera i el futur al davant i el podrien considerar com una dimensió afegida: La quarta dimensió. Aquesta ens indicaria en quin punt del temps està situat l'espai.

Si comparem el big-band amb la llavor d'un pi observariem lentament el seu creixement o expansió en vers l'espai a partir d'aquesta massa concentrada que es el pinyó, cada cicle temporal, en aquest cas un any, queda registrat amb una rotllana que s'expandeix en les tres dimensions, i en el temps marcat en aquest cas en la llargada del tronc.

En l'obra s'han determinat diverses etapes temporals segons les llargades de les fustes i les expansions espacials segons les densitats d'aquestes: Diferents temporalitats i expansions inicials i finals.

Tal com està situat el tronc frontalment a la nostra mirada, veuríem uns cercles amb distàncies espais-temporals iguals que ho reflectim davant nostre en la tela mantenint la unitat d'espai en el quadrat del bastidor, i en un moment present, cercle versus quadrat, amb uns tons correlatius que van de la llum inicial del centre cap a l'exterior on la matèria està en moviment continu amb distàncies o cicles temporals iguals que els que hi han a les fustes, però si observem atentament des d'un altre punt de vista com lateralment o en tres-quarts, veuríem que el tronc pot ser oblic i per tan les distàncies no són iguals.

Si el contemplem des del darrera, l'hauríem de representar al darrera de la tela que coincidissin els centres, i el que veiem és un cercle que conté altres petits cercles espai-temporals en moviment, que s'expandeixen de més densitat o concentració d'espai a menys i amb cicles temporals que s'allarguen acabant en un altre cicle com l'inicial.

Com a espectadors, ara i aquí, en una cinquena dimensió, podem observar les tres dimensions de l'espai i la quarta dimensió del temps reflectits en aquest tronc, però en realitat estem en un punt de l'espai interior d'una de les fustes, i el que observem des d'aquest punt està en les limitacions que hi han en les teles que són un reflex deformat de la realitat, tot i que podem anar deduïnt aspectes que poden semblar-se a aquesta realitat.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió "

títol : El punt. Inici, final, inici, ... Doble lectura de la dimensionalitat. Aproximació a una perspectiva dimensional (contemplació i mesura, en una unitat temps, de l'espai tridimensional des de fora)

any : 1992-93

mides : 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05), i 0'08 / x 1'44 m

catalogació nº: D.09.T2c1.92 - D.09.T2c2.92 - D.09.TE.92

tècnica : Tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares utilitzant els dits,
i escultura en fusta de pi insignis, pi melis, roure, cedre, sapel·li,
bubinga, mansònia i pi insignis altre cop.

Exposicions: Art a Aula de Lletres. Barcelona 1995, Ajuntament de Reus 2001

Si contemplem teòricament la possibilitat de contemplar des de l'exterior els límits del nostre espai (o les seves tres dimensions convencionals) i alhora el seu temps, observariem l'inici i el final de l'expansió i formació de la matèria física. I també veuríem, a l'igual que en una pel·lícula propera, el passat, el present i el futur.

L'espectador és situat en una altra dimensió, on pot contemplar l'inici de l'espai-temps, el naixement de la matèria i junt amb ella el transcurs del temps; veu reduïda a dos les tres

dimensions per a poder veure en tercera la quarta. L'univers en forma de fragment és contemplat en pla i l'espai envoltant es materialitza al seu costat, percebent la separació i alhora la relació que guarda amb aquest.

(De l'exposició *Geografies Perdudes*. Bruix)

Edwin A. Abbott contaba en Planilandia: Una historia en muchas dimensiones, de 1884, las aventuras de "A. Cuadrado", que vivía en un mundo bidimensional poblado de triángulos, cuadrados, pentágonos y demás figuras geométricas animadas. Hacia el final del relato, el primer día del año 2000, una criatura esférica de la tridimensional "Espaciolandia" atraviesa Planilandia y saca a Cuadrado de su dominio planar y le enseña la verdadera naturaleza tridimensional de un mundo mayor. Cuando consigue entender lo que la esfera le está mostrando, Cuadrado conjetura que quizás Espaciolandia sea a su vez un pequeño subespacio de un universo tetradimensional aún mayor.

Inici de l'article "Nuevas dimensiones para otros universos" de NIMA ARKANI-HAMED, SAVAS DIMOPOULOS y GEORGI DVALI

Nuevas dimensiones para otros universos

El universo visible podría extenderse en una membrana flotante por un espacio con dimensiones supernumerarias. Éstas unificarían las fuerzas de la naturaleza y podrían contener universos paralelos

Nima Arkani-Hamed, Savas Dimopoulos y Georgi Dvali

...toda la materia y todas las fuerzas que conocemos excluida la gravedad- están adheridas a una "pared" del espacio de las dimensiones adicionales. En éstas no pueden moverse los electrones, protones, fotones y demás partículas del modelo estándar; las líneas de campo eléctricas y magnéticas no pueden extenderse hasta un espacio de ulteriores dimensiones. La pared tiene sólo tres dimensiones, y por lo que se refiere a dichas partículas, el universo bien podría ser tridimensional. Sólo las líneas de campo gravitatorias pueden extenderse hasta un espacio de dimensiones superiores y sólo la partícula que transmite la gravedad, el gravitón, viaja libremente a ellas. La presencia de las dimensiones adicionales puede percibirse exclusivamente por medio de la gravedad.

...

La idea de dimensiones adicionales prolonga la tradición copernicana del conocimiento de nuestro lugar en el mundo: ni la Tierra es el centro del sistema solar, ni el Sol centro de nuestra galaxia, siendo ésta una entre miles de millones de un universo sin centro. Nuestro universo tridimensional sería ahora una membrana insignificante en el espacio cabal de las dimensiones. Si pensamos en cortes a través de las dimensiones supernumerarias, nuestro universo ocuparía un punto infinitesimal en cada corte, rodeado por un vacío. Quizá no acaben ahí las cosas. Igual que la Vía Láctea no es la única galaxia del universo, ¿cabría que nuestro universo no estuviese sólo en las dimensiones supernumerarias? Las membranas de otros universos tridimensionales podrían hallarse paralelas a la nuestra, a un milímetro de nosotros en las dimensiones adicionales. De manera semejante, aunque todas las partículas del modelo estándar deben adherirse a nuestra membrana, otras partículas más allá del modelo estándar podrían, además del gravitón, propasarse a través de las dimensiones supernumerarias. Lejos de estar vacías, las dimensiones adicionales quizá tendrían una multitud de estructuras interesantes.

...

Universos paralelos

Otro ejemplo es el misterio cosmológico de la constitución de la "materia oscura", la sustancia gravitante invisible que parece componer más del 90 por ciento de la masa del universo. La materia oscura podría residir en universos paralelos. Afectaría a nuestro uni-

verso por medio de la gravedad; es "oscura" por necesidad, ya que nuestra especie de fotón está adherida a nuestra membrana y no puede, pues, viajar a través del vacío desde la materia paralela hasta nuestros ojos.

Esos universos paralelos podrían diferir en grado sumo del que habitamos, con partículas y fuerzas peculiares; quizás estarían confinados en membranas de más o de menos dimensiones. No obstante, una sugestiva posibilidad es que tuviesen propiedades idénticas a las de nuestro mundo. Imagínese que la pared donde vivimos está plegada una serie de veces en las dimensiones adicionales. Los objetos al otro lado de un pliegue parecerán hallarse muy lejos aunque se encuentren a menos de un milímetro de nosotros en las dimensiones adicionales: la luz que emiten debe viajar hasta el doblez y retroceder hasta nosotros. Si el doblez está a decenas de miles de millones de años-luz, no habría llegado desde el otro lado hasta nosotros luz alguna desde el comienzo del universo.

...

NIMA ARKANI-HAMED, SAVAS DIMOPOULOS y GEORGI DVALI concibieron la teoría de las dimensiones supernumerarias en febrero de 1998, cuando coincidieron en la Universidad de Stanford. Arkani-Hamed se formó en la Universidad de California en Berkeley, donde hoy enseña. Dimopoulos, ateniense, se doctoró en la Universidad de Chicago y es catedrático de física de Stanford. En 1981 propuso con Howard Georgi, de Harvard, el modelo estándar supersimétrico. Dvali se especializó en física de altas energías y cosmología en la Universidad georgiana de Tbilisi. Desde 1998 da clases en la de Nueva York.

*Extracte publicat a la revista: Investigació i Ciència.
Edició espanyola de Scientific American. Octubre 2000*

Opció A

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió "

títol : La recta IV. Inici, final, inici, ... Quatre lectures de la dimensionalitat.

any : 1992

mides : De la tela 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05). Escultura prisma quadrangular en cercle 0'07 x 0'07 x 1'35 m. Papers de mida variable segons la dimensió de les ombres

catalogació nº: D.08.T2c1.92 - D.08.T2c2.92 - D.08.TE.92 - D.08.TO.92 -
D.08.TF.92-93

tècnica: Tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares utilitzant els dits.

Escultura en fusta de mansònia, bubinga, sapel·li, embero, cedre,

faig bullit, roure, faig blanc. Dues unitats de paper japonès translúcid.

exposicions : Galeria Trànsit. Barcelona 1993.

Art a Aula de Lletres. Barcelona 1995.

NewART 1999 Barcelona, presentat per la Galeria Eude

Opció B

(Text corresponent al catàleg de la fira del NewArt Barcelona 1999)

“La Recta IV. Inici ,final, inici, ... Quatre lectures de la dimensionalitat.”

Referents i indicacions de l'obra

Per a la realització de la instal·lació del New Art 99 he partit de la meua obra “La Recta IV. Inici, final, inici, ... Quatre lectures de la dimensionalitat. nº D.08.T2cE,O,F.92”, que forma part de la sèrie “Dimensió” iniciada el 1983 i en la que continuo treballant. Totes les obres de la sèrie tenen una pintura de dues cares i generalment una escultura, integrant la seva ombra, la fotografia i l'espai circumdant. En aquesta exposició he intentat condicionar l'espai, integrant les seves parts i incorporant el somni com un element més, tots ells estan interrelacionats i la lectura es pot fer alhora.

En moltes cultures de l'Àfrica central el somni forma part de la realitat, és un enllaç entre aquest món i l'altre. En la nostra i en altres cultures tenim també molts referents a la unió, mitjançant el somni, entre el món perceptible i el no perceptible.

El conjunt de l'obra a més de les lectures plàstiques, i analítiques vers els volums, les formes i els espais, és una metàfora visual de plantejaments propis i teories sobre la nostra “dimensió” i de la constitució del seu espai-temps.

Per a mi el terme “dimensió” designa tot allò que correspon a les nostres tres dimensions, designa tant el món físic (l'univers) com els elements inherents en ell no tangibles com l' “espai-temps”. L'espai i el temps que vénen determinats pel fet o acció acompanyat del moviment i que marquen una direcció.

Si contemplem l'obra de manera oberta, ens anirà donant unes indicacions, que, si les interroguem ens aportaran respostes amb representacions visuals i, o estructurals. Aquestes respostes seran diferents segons les nostres experiències o la nostra manera d'afrontar la vida, però els conceptes es mantindran dins de la pròpia discussió científica.

Com a fils conductors de la lectura metafísica de l'obra indicaré alguns referents visuals que poden ajudar l'espectador a fer un seguiment de les diferents parts, especificant, però, que aquestes indicacions són subjectives i per tant poden ser variables ja que la pròpia obra i els seus materials, constantment em van suggerint aspectes no contemplats prèviament:

La persona jacent esdevé identificatiu nostre, i les seves paraules, punt de partida de la lectura simbòlica de l'obra. Les parets ambientals s'integren amb el personatge a partir de la tela i configuren part d'un cub o d'una esfera com a element que ens engloba a tots, delimitant l'espai exterior on el blanc i la llum, generadora d'energia, ho configura. Aquesta mateixa llum és la que també s'entreveu en la pintura de les dues cares del quadre, on colors i textura sensualitzen un ritme en continu moviment, que només s'atura en una visió instantània.

Per damunt del personatge i en el centre de l'espai interior, de l'esfera, cub o habitació, hi ha suspès un cercle tridimensional elaborat amb 14 peces de vuit tipus de fustes de tonalitats i densitats diferents, ordenades simètricament de fosc a clar i de més a menys densitat, amb algunes variacions, i de curta a llarga, amb un càlcul de mesures en progressió proporcional, tot respecte a la visió frontal del personatge, fent referència a una expansió i contracció contínua, no tan sols de la matèria sinó també de l'espai-temps. Aquest cercle forma una “unitat” en el seu conjunt de continguts, amb variacions pròpies dins de cada cicle; cadascú segueix una direcció espacial i temporal, amb velocitats diferents, determinades per la pròpia densitat de la matèria. En aquest cas l'exemple de la fusta ens pot il·lustrar aquest fet: els espais buits entre les pròpies molècules determinen el macro i micro món físic, i les diferents betes, són direccions que va adoptant; l'arbre té un centre direccional i radial que va expandint la matèria i aquesta expansió, inherent en la fusta, forma part del concepte i també ens ajuda en la comprensió. L'espai-temps, igual que la matèria física que l'acompanya, també té aquests referents i basant-nos en ells, des d'una quarta dimensió, podríem contemplar allò que des de dins i en un punt, on ens podem situar en present, resulta impossible observar: el propi transcurs de l'espai-temps de la nostra dimensió.

Els fets s'encadenen contínuament. Els de la pròpia persona segueixen una direcció temporal i amb una expansió multidireccional, amb la possibilitat d'enllaç amb els de les altres persones. Una representació, la podem tenir a partir de les ombres, que el cercle determina per la projecció de la llum en un suport circumstancial, col·locat per a la seva representació visual, però la seva existència pot resultar etèria per als nostres ulls. Des d'aquesta quarta dimensió, es podrien contemplar aquests enllaços que es troben integrats dins d'aquest espai-temps, “unitat” representada pel cercle; un símil, el podem tenir amb la projecció de la mateixa imatge jacent: podem observar una seqüència temporal amb uns fets incorporats que han quedat gravats en un suport. Aquesta contemplació seria al llarg del temps tant del passat com del futur, entre la pròpia existència d'aquests “fets” i d'aquesta “unitat”. Puntualitzant que els fets són desenvolupats per la persona de manera lliure i la seva constatació en el futur només és un reflex de la seva existència i no una predeterminació, encara que sí hi pot haver una determinació en la “direcció” de l'espai-temps i que pot englobar també el “medi” en el conjunt de “interenllaços” (fets o enllaços que s'uneixen amb altres de procedències diferents). Per posar un exemple: si il·lencem els trossos d'un paper esquinçat en un riu quedaran units pel medi i seguiran una mateixa direcció.

Si considerem la “direcció” i el “medi” unidireccionals i, per tan determinants, marcaran fora d'aquests un altre espai que allunya uns cicles dels altres, de la mateixa manera que és seqüencial com el temps i a continuació d'un cicle en ve un altre, la consecució de tots ells determina un espai fora del conjunt.

L'espai existent entre un cycle, dels representats dins el cercle i un altre situat més enrere o en un altre punt llunyà determina entremig un espai, només possible si es contempla des d'una quarta dimensió, des de la qual nosaltres com a espectadors ens situem posant-nos fora de la fusta i del cercle.

Aquest "espai" no perceptible visualment, quedaria plasmat, encara que parcialment, si el representéssim en una imatge, com succeeix en la pintura que hi ha enfront del quadre on l'espai es fa tangible.

Aquesta pintura, com altres parts de l'obra, té altres representacions: Igual que en el cercle, s'ha utilitzat una unitat convencional com és el quadrat i en aquest, hi ha una visió de la unitat cercle i del seu entorn, o espai que hi forma part; una representació amb les limitacions de les dues dimensions en el moment que es volen representar les tres dimensions. Quan nosaltres intentem contemplar les nostres tres dimensions, és a dir el món, l'univers,... en el que estem sotmesos, ho fem a través dels nostres sentits i de la nostra ment que acumula els coneixements rebuts. Els primers resulten limitats, doncs ens tanquen en unes coordenades condicionades per requisits propis d'una evolució en un ambient concret i on tenim exemples d'altres evolucions, que desenvolupen altres sentits. En la segona encara domina una etapa de coneixença del medi. Per aconseguir un coneixement o imatge global, hauríem de poder sorgir i poder contemplar també i al mateix temps la nostra dimensió des de fora, des d'una quarta dimensió. La nostra visió, per tant, és limitada, de la mateixa manera que en plasmar les tres dimensions en dues, perdem consciència del volum, al passar el "espai-temps" i altres aspectes a tres dimensions els perdem o resulten deformats: un cercle tridimensional en visió frontal és pot convertir en una forma unidireccional que per l'impossibilitat de contemplació del seu conjunt, resulta una recta.

La recta, o cercle tridimensional, contemplat frontalment des de qualsevol costat es una porció d'espai-temps, possiblement delimitable temporalment des de la nostra percepció, però la seva concepció és diferent i incompleta, com passa en la pintura respecte a la forma i als colors de la fusta. Els valors de llum i les dimensions de les parts de les fustes en una visió frontal, corresponen a la cara del davant en el quadre, respecte a la persona jacent, i marquen els cycles en la fusta. S'ha utilitzat la disposició freqüencial dels colors en un cercle cromàtic per a determinar una direcció, i els seus valors per a l'equivalència tonal amb la fusta; les mesures son coincidents en una projecció frontal dièdrica i bidimensional, visió deformada de les profunditats i diferent del cercle. Els cycles frontalment es perden en els límits de la mateixa unitat, mancant la visió lineal completa, reiniciant-se en el seu centre completant el cycle general i la seva unitat de manera bidimensional. També el podem considerar com l'espai que no és perceptible però que forma part del volum i que des d'una altra visió adquireix presència. També es pot contemplar com el reflex de la part del darrera que no és perceptible, però és present demostrant la seva existència i unint els extrems.

La cara del darrera de la tela fa referència a l'altra visió posterior del cercle i les seves connotacions són les equivalents a la cara del davant amb la qual complementen tancant la unitat corresponent a la tridimensionalitat passada a la bidimensionalitat. Des d'aquesta cara només percebem una imatge de la tridimensionalitat i ens cal anar a "l'altre costat" per a obtenir l'altra imatge complementària, però perdem la visió d'aquesta en el moment de desplaçar-nos. Des de la nostra situació o dimensió ens resulta impossible obtenir una imatge completa.

La pintura posseeix una extensa gamma de matisos (procedent d'aproximadament 70 colors preparats prèviament amb la densitat adequada), que han sigut lleugerament mesclats sense perdre els tons inicials, encara que des de lluny en dominin només uns quants. Això li dona una visió frontal d'una estructuració de petits móns, vides, fets o espais-temps diferenciats i alhora homogeneïtzats amb un moviment paralitzat per la mirada d'un present, o per un present allargat en el temps, que va canviant respecte a la direcció visual que segueixi l'espectador. L'aparent diferència pel que fa al tractament i representació respecte a la fusta, pot sobtar, però seria equivalent i complementària.

Enfront de la cara posterior del quadre hi ha un conjunt de fotografies que fan referència al cercle, i el converteixen en una recta amb vint-i-cinc seqüències o espais temporals predeterminats. És una imatge convencional de la unidireccionalitat del temps però, alhora, limitada, ja que no posseeix l'espai que l'envolta i l'idea d'infinita esdevé errònia comparada amb el posicionament limitat del cercle. També la imatge plana i només d'una cara de la fusta, ens remarca en la nostra impossibilitat de contemplació complerta del temps i de l'espai

Acompanyant la instal·lació i en l'exterior hi ha un vídeo que dona una introducció dels límits perceptibles i referencials del nostre món físic.

Si contemplem aquest conjunt com una unitat determinable, podríem cercar aquelles constants dimensionals i apreciar aquells aspectes que, sense posseir els "sentits" necessaris, no ens són perceptibles i se'ns escapen de moment del nostre coneixement empíric. A mesura que anem delimitant la nostra dimensió podríem constatar també aspectes de la, per a nosaltres hipotètica, "quarta dimensió" i des de la qual en teoria podríem resoldre problemes que encara no ens plantejem per la impossibilitat de percepció i anàlisi física.

Fixa de l'obra:

sèries : " Dimensió " i "Instal·lacions"

títols : Instal·lació NewART 1999. ("La recta IV. Inici, final, inici, ... Quatre lectures de la dimensionalitat" - "En moltes cultures el somni forma part de la realitat, és un enllaç entre aquest món i l'altre")

any : 1999 per la instal·lació i 1992 per la pintura i escultura

mides : De la pintura 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05),

de l'escultura i 0'07 x 0'07 x 1'35 m de diàmetre exterior
de la fotografia 4x0,07 m

Llit individual amb grans teles de llençols que cobreixen tot el terra.

Projecció del vídeo dels personatges a mida real.

catalogació nº: D.08 i INS.04.T2cB,E,O,F,I.92-99

tècnica i procediments utilitzats: Tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares
utilitzant els dits.

Escultura en fusta de mansònia, bubinga, sapel·li, embero, cedre,
faig bullit, roure, faig blanc.

Fotografia lineal de les parts de l'escultura.

Realització i projecció de vídeo de noi i noia.

Vídeo del macro i micro univers vist pel monitor.

Teles amb plecs planxats

Habitació realitzada amb tela de cotó suportada per estructura
de barres i nuclis metàl·lics

Focus amb regulador automàtic d'intensitat de llum, etc.

exposicions: NewART 1999 Barcelona, presentat per la Galeria Eude

Text del catàleg de la Primavera fotogràfica selecció oficial, La Casa Elizalde Barcelona 2000.

Instal·lació "Visió ambivalent de l'espai-temps en un cicle temporal representat en fraccions"

En el centre de l'espai hi ha suspès un cercle tridimensional elaborat amb fustes diferents de varies tonalitats i densitats, ordenades simètricament de fosc a clar i de més a menys densitat, i de curta a llarga amb un càlcul de mesures en progressió proporcional. Cada una de les parts són macrofotografiades i situades a les parets d'enfront recreant un espai entre el cercle i les fotografies, situant en el centre a l'espectador. Al davant i també suspès hi ha una tela pintada per les dues cares, reduint les tres dimensions en dues, amb les mateixes limitacions que pot haver al intentar contemplar les quatre dimensions en tres. Es fa referència a una expansió i contracció contínua no tan sols de la matèria sinó també de l'espai-temps, sent aquest cercle una unitat en el seu conjunt amb variacions pròpies dins de cada cicle, on cadascú segueix una direcció espacial i temporal, amb velocitats diferents determinades per la pròpia densitat de la matèria. A partir d'un punt d'un cicle es visualitza una part de l'espai-temps, generant un altre cercle compost per fotografies ordenades temporalment des de 1900 al 2000, sent el fil conductor les imatges en fotografies que Pere Bruix i Urgell (El Vendrell 1915) ha determinat com a punts referencials del seu temps i de la seva vida, transmesos als seus fills, nets i besnèts en imatges i narracions. Les fotografies determinen fraccions temporals amb una representació lineal del temps, perceptible parcialment per nosaltres. L'espectador quedarà com a observador d'un cicle temporal que el completarà amb la seva imaginació, contemplant, artificialment en aquest cas, allò que des de dins i en un punt, on ens podem situar en present, resulta impossible observar: el propi transcurs de l'espai-temps de la nostra dimensió.

Fixa de l'obra:

sèries : "Instal·lació " i " Dimensió "

títol : Visió ambivalent de l'espai-temps en un cicle temporal representat en fraccions.

any : 2000 de la instal·lació (i 1992-93 corresponent a la pintura i escultura)

mides : De la pintura 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05);
de l'escultura 0'07 x 0'07 x 1'35 m de diàmetre exterior;
entre extrems de les peces, 5,5 x 2 m aproximadament

catalogació nº: INS.06 i D10.T2cEFI.00

tècnica: 62 fotografies al llarg d'un segle, en b/n i color protegides per acetat, mostrades en 56 pàgines; tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares i escultura en fusta de faig blanc, roure, sapel·li i bubinga.

exposicions: Selecció Oficial Primavera fotogràfica 2000, Casa Elizalde. Barcelona.

Fixa de l'obra:

sèrie : " Dimensió "

títol : Imatge estructural binòmica d'un espai-temps

any : 1992-93

mides : 1'45 x 1'45 m (1'35 + 0'05 + 0'05), i 0'95 x 0'95 x 0'95 m

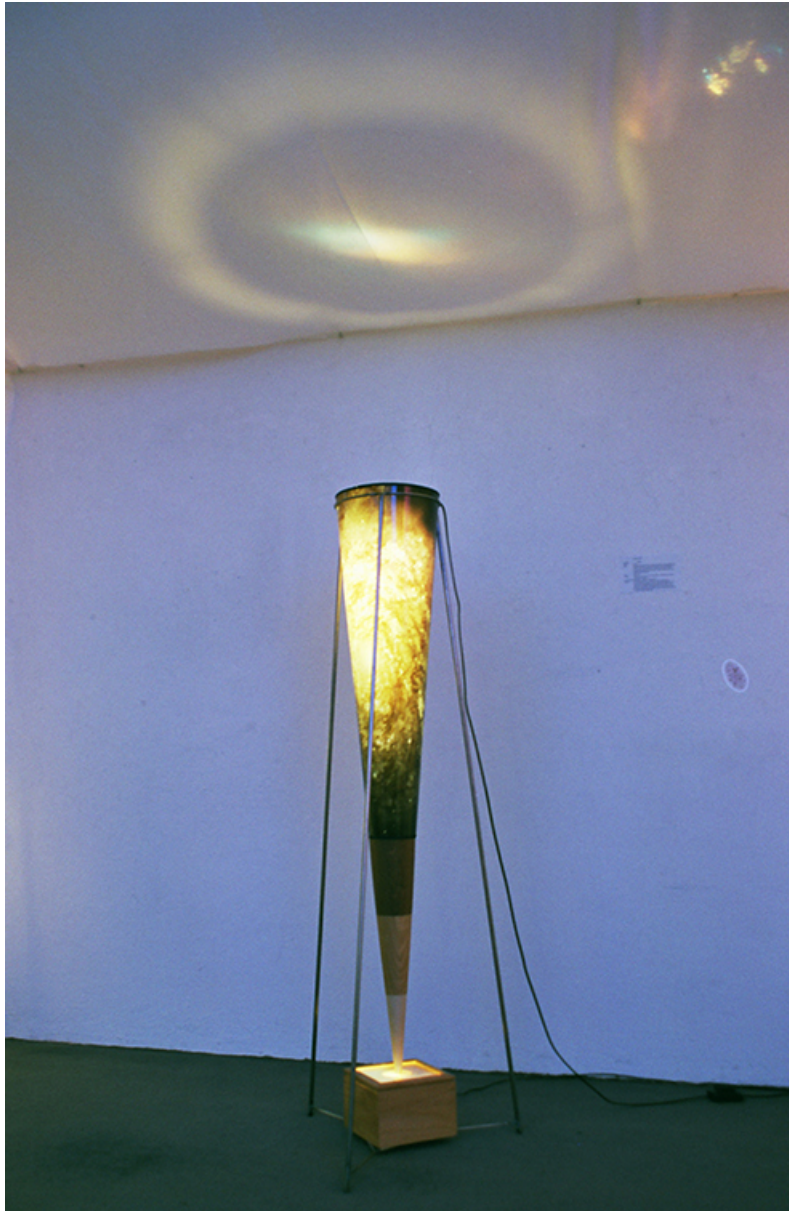
catalogació nº: D.11.T2c1.92 - D.11.T2c2.92 - D.11.TE.92

tècnica: Tela de lli pintada amb acrílic per les 2 cares utilitzant els dits, amb bastidor-marc especial de format quadrat. Escultura de diversos quadrats insinuats que configuren un cub, en fusta de ramin, pi melis, cedre, caoba americana, niangon, coral roig, bubinga, amarant violeta, wengé, mongoy, bolondo, sapel·li, iroko, roure, faig i freixe.

4t camp: La imatge que elaborem mentalment del nostre univers correspon a la realitat? A partir d'imatges que donen una idea mental de l'univers, des del seu inici fins ara, qüestiono aquesta realitat i les limitacions en què ens trobem, donant pas a altres possibilitats que, des de la nostra posició dins de les quatre dimensions on estem incorporats, no tenim facilitat de contemplar.

Sèrie "Llums"

Aquest camp complementa l'anterior, s'han seleccionat quatre obres de la sèrie Llums però es pot enriquir si es vol, amb algunes peces més de la mateixa sèrie.

Fixa de l'obra:

sèrie: Llums

títol: Fragment d'espai-temps. Representació d'una expansió de l'espai i del temps, reduïda de quatre a tres dimensions, i una pròpia imatge amb reducció de tres a dues dimensions i en què complementa l'anterior.

any: 2002-03

mides: 150x23 cm el con amb la fotografia i 19x19x6 cm el marc en forma de capsa.

número de catalogació: LLU.04T3F(LI).02-03

tècnica: Dues representacions diferents de la mateixa obra. Con en fusta de sapel·li, cirerer i faig amb dues fotografies en *duratrans* (captades des del Hubble de la NASA), sostingut per tres peus en acer, i foto des de la cara inferior de l'objecte amb un marc en forma de capsa. Totes dues amb llum pròpia i uns efectes lumínics a la part superior opcionals.

Fixa de l'obra:

sèrie: Llums

títol: Fragment d'espai-temps. Representació d'una expansió de l'espai i del temps, sorgida d'un big-band en forma d'esfera metàl·lica (material dens i espai-temps concentrat) i s'expandeix en forma de con (fragment d'una esfera) de fusta (material menys dens i menys dens l'espai-temps) i en espai aeri d'una foto (de la densitat i expansió espai-temps actual) detall de l'univers. Espai reduït de quatre a tres dimensions

any: 2002-03

mides: 155x20 cm el con amb la fotografia.

número de catalogació: LLU.05TF.01-03

tècnica: Con en fusta de faig i suport metàl·lic, una fotografia en *duratrans*, captada des del Hubble de la NASA, i llum interior.

Fixa de l'obra:

Sèrie: Llums

Títol: Representació en dues dimensions en espiral d'un fragment d'espai-temps on es veu l'espai "buit" existent o d'una dimensió que l'envolta entre les cares de la espiral; la nostra imatge, "no completa" des de les tres dimensions, des de d'alt a la foto del terra; i en la imatge de la part superior tal com veiem un detall i en un instant una part de l'univers que està en la foto central. Són tres imatges complementàries que ens apropen a una contemplació de l'espai-temps des de l'exterior.

Any: 2002. Mides: 70x70 cm i 19x19 els dos marcs.

Nº catalogació: LLU.02TF.01-03

Tècnica: Tres imatges diferents de la mateixa fotografia, una en espiral de l'univers i dues amb marc en forma de capsa.

Totes tres amb llum pròpia.

Exposicions: Galeria Eude, Casa Elizalde

Fixa de l'obra:

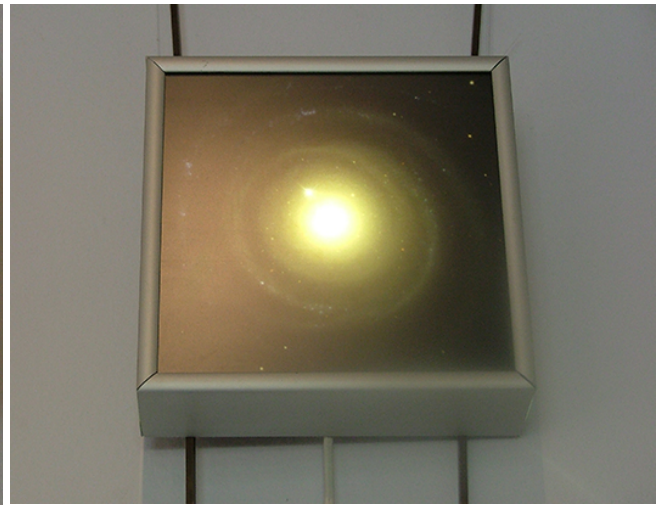
Sèrie: Llums

Títol: Representació en dues dimensions i en espiral d'un fragment d'espai-temps on es veu l'espai "buit" existent o d'una dimensió que l'envolta entre les cares de l'espiral; la nostra imatge, "no completa" des de les tres dimensions, des de d'alt a la foto del terra "una espiral plana"; i en la imatge de la part superior tal com veiem un detall i en un instant una part de l'univers que està en la foto central. Són tres imatges complementàries que ens apropen a una contemplació de l'espai-temps des de l'exterior.

Any: 2002. Mides: 70x70 cm i 19x19 cm els dos marcs.

Nº catalogació: LLU.01TF.01-03

Tècnica: Tres imatges diferents de la mateixa fotografia, una en espiral de l'univers i dues amb marc en forma de capsa. Totes tres amb llum pròpia.

Fotografies de detalls dels llums espirals: Foto de conjunt, foto de la fracció de l'univers situada a l'espiral vista en dues dimensions en planta, i dues fotos de detalls de la fracció de l'univers de galàxies en espiral.

(foto pendent de la part superior)

Un exemple per ambientar l'espai:

Tres fotografies de la instal·lació realitzada a la Galeria Eude amb obres de la sèrie Llums, on es va embolicar tota la sala amb teles ignífugues formant unes dobles parets i sostres on s'hi amagaven diversos elements electrònics que difonien llums en moviment.

Primera part de l'extracte de full de premsa de l'exposició a la Galeria Eude:

La Galeria Eude, en el context del "2003 Barcelona. Any del Disseny" presenta **"La llum del límit - Mesura i contemplació del nostre espai-temps des d'una altra dimensió"**.

La galeria està dividida en dos espais que es complementen:

L'entrada i la part central tenen parets i sostre coberts amb teles, que amaguen automatismes que projecten efectes lumínics sobre l'exposició formada per diferents objectes de llum que fan referència a l'expansió de l'espai-temps, reduint les tres dimensions físiques a dues, configurant dissenys en forma de llums de sostre, de peu, de paret i mixtes. Tots ells incorporen transparències fotogràfiques, d'imatges recents de l'univers, més d'un centenar de diferents mesures, amb llums interiors.

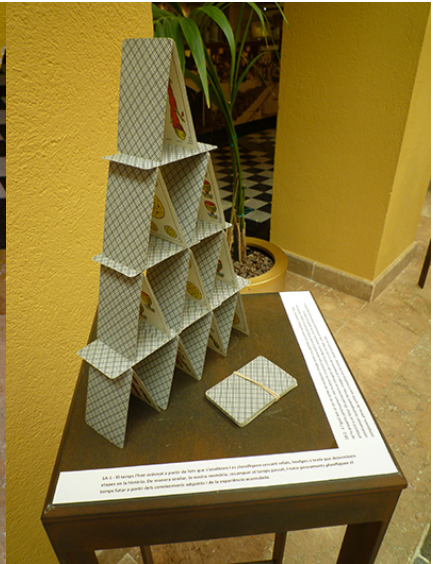
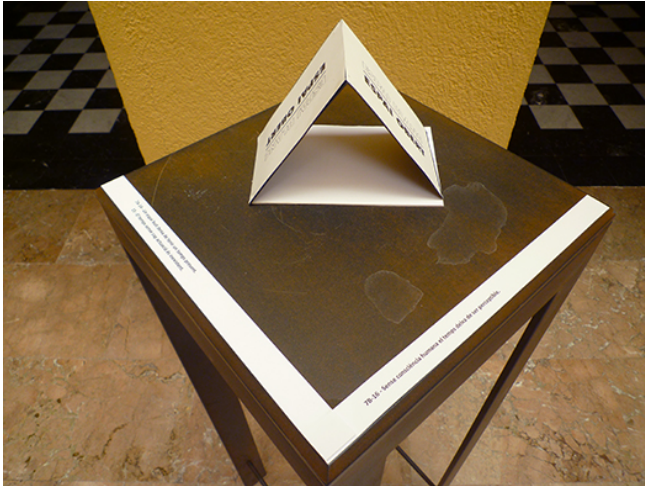
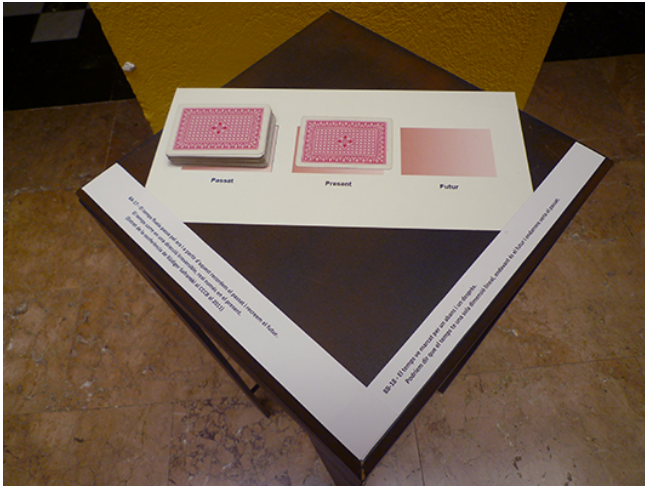
(Per a més informació es pot veure resum de full de premsa de la instal·lació "Allà al llarg del temps" corresponent a l'apartat del Camp 6è)

5è Camp

Si la divisió del temps s'ha fet en 12 hores, 24 hores, 1 dia, etc. En aquest camp es presenta la instal·lació "Aspectes del Temps", s'han utilitzat aquestes mesures per a introduir aspectes del temps al llarg de la història amb resumides reflexions fetes des de punts de vista filosòfic, social i astrofísic. Dotze Construccions que fan referència a vint-i-quatre textos situats damunt d'unes peanyes, ordenats de dos en dos i col·locats a banda i banda de cada peanya.

Obra "Aspectes del Temps" de la Sèrie *Instal·lacions Conceptuals-objectuals*

Fotografies de detalls de la instal·lació amb peanyes arrengrades "Aspectes del Temps".

El temps l'han ordenat a partir de fets que s'analitzen i es classifiquen cercant relats, imatges o textos que determinen etapes en la història. De manera similar, la nostra memòria, recompon el temps passat, i nous pensaments planifiquen el temps futur a partir dels coneixements adquirits i de l'experiència acumulada.

De la mateixa manera que en un joc de cartes les successives imatges tenen uns significats que anem classificant i ordenant, l'atzar se'ns presenta contínuament i ens fa actuar en un present que dona sentit al propi temps generant un passat i donant una projecció a un futur. Els pensaments es conjuguen per a motivar decisions i solucions, com els castells de cartes es construeixen recomponent formes, imatges o sensacions per a crear les idees, unes construccions efímeres que descartem o completem, plenes de sentits que a nosaltres ens fan actuar i donen sentit a la vida.

Textos corresponents a les dotze construccions:

1A-1 - El temps l'han ordenat a partir de fets que s'analitzen i es classifiquen cercant relats, imatges o textos que determinen etapes en la història. De manera similar, la nostra memòria, recompon el temps passat, i nous pensaments planifiquen el temps futur a partir dels coneixements adquirits i de l'experiència acumulada.

1B-2 – De la mateixa manera que en un joc de cartes, les successives imatges tenen uns significats que anem classificant i ordenant, l'atzar se'ns presenta contínuament i ens fa actuar en un present que dona sentit al propi temps generant un passat i donant una projecció a un futur. Els pensaments es conjuguen per a motivar decisions i solucions, com els castells de cartes es construeixen recomponent formes, imatges o sensacions per a crear les idees, unes construccions efímeres que descartem o completem, plenes de sentits que a nosaltres ens fan actuar i donen sentit a la vida.

2A-3 - Els disquets de la nostra memòria són selectius i s'ordenen per preferències i per impactes al llarg del temps.

La memòria col·lectiva necessita fer arrancar contínuament els disquets de cadascun dels fets històrics per extreure conclusions, que es replantegen de nou, una i una altra vegada, per a poder evolucionar a través del temps.

Quan un disquet es perd, s'ha de refer i tornar a repetir l'experiència, si li sumem els coneixements per a completar els raonaments podrem ampliar les combinatòries. Només cal prendre les decisions que ajuden a millorar.

2B-4 - La persona i la col·lectivitat ha anat inventant procediments per mantenir el present en el futur, l'escriptura i la pintura han esdevingut arxius de coneixements o de constatació de fets al llarg de segles. Actualment les noves tecnologies han permès enregistraments de tota mena d'activitats, sent alhora un control en la vida pública però, també, en el fet privat és una necessitat de retenir els fets memorables.

3A-5 - No va ser fins al segle XIX a Anglaterra quan es va generar un temps en comú. (Extret de la conferència de Rüdiger Safranski al CCCB al 2011).

El rellotge i el calendari són els objectes socials que, a més de regular el temps, marquen les pautes dels comportaments socials al llarg del dia i de l'any.

3B-6 -La vida, de la mateixa manera que la història la divideixen en períodes temporals, que inicialment són preparatoris per a donar un alt rendiment o major producció, quedant la relació humana, les ciències del benestar i els coneixements experimentats de la darrera etapa, en una importància relativa.

4A-7 - En les primeres revoltes socials es destruïen els rellotges com a símbols de l'esclavatge del temps. (Extret de la conferència de Rüdiger Safranski al CCCB al 2011)

4B-8- En la producció econòmica, el temps sol ser una moneda de canvi. Cal produir més en menys temps, cal respectar els terminis i entregar el més aviat possible. Els costos de la mà d'obra es redueixen en temps i en millores socials, obviant el benestar comú i la vinculació personal en la producció.

9 - El temps es pot comprar i tot allò que permet facilitar-ne més, resulta rentable.

5A-10 - Antigament l'estalvi marcava un temps futur, actualment són els crèdits i hipoteques, a pagar en el futur, que determinen el nostre present i les relacions economicosocials futures. El sistema financer actual s'ha convertit en una especulació del futur. Els especuladors inverteixen els fons d'altra gent fent baixar i pujar productes encara no existents en el present, i determinen la puja en el futur per treure un valor de guany immediat en la seva venda, deixant pel futur el risc de pèrdues als inversors, amb repercussions en els països i en la gent.

5B-11 - El temps en l'economia s'ha comprimit de manera ràpida, mentre que en la política i la justícia s'ha alenit, si no s'acomoden en futurs immediats en podem patir les conseqüències. (Extret de la conferència de Rüdiger Safranski al CCCB al 2011)

6A-12 - Alliberar el temps per a tenir temps. (Jordi Morera Roig)

6B-13 - Hi ha una propietat que només és nostra: El temps. O potser no?

7A-14 - Un espai buit deixa de tenir un temps present.

15 - El temps sense cap actuació és inexistent.

7B-16 - Sense consciència humana el temps deixa de ser perceptible.

8A-17 - El temps flueix, passa per l'ara i a partir d'aquest recordem el passat i recreem el futur.

El temps corre en una direcció irreversible, real només en el present.

(Extret de la conferència de Rüdiger Safranski al CCCB al 2011)

8B-18 - El temps ve marcat per un abans i un després.

Podríem dir que el temps té una sola dimensió lineal, endavant és el futur i endarrere seria el passat.

9A-19- La gent que com nosaltres creuen en la física, saben que la diferència entre passat, present i futur és només una il·lusió extremament persistent (Albert Einstein).

9B-20- El treball de Lifshitz i Khalatnikov va ser molt valuós perquè demostrà que l'univers podria haver tingut una singularitat, un big-bang, si la teoria de la relativitat general era correcta. No obstant, no resolgueren la qüestió fonamental: Prediu la teoria de la relativitat general que el nostre univers deuria haver tingut un big-bang, un principi del temps? La resposta arribà per mitjans d'una aproximació completament diferent, començada per un físic i matemàtic britànic, Roger Penrose, el 1965. Fent servir el sistema en què els cons de llum es comporten en la relativitat general, juntament amb el fet que la gravetat és sempre atractiva, demostrà que una estrella que es col·lapsa sota la seva pròpia gravetat, està atrapada en una regió en què la superfície es redueix amb el temps a mida zero, el mateix deu succeir amb el seu volum. Tota la matèria de l'estrella estarà comprimida en una regió de volum nul, de tal manera que la densitat de matèria i la curvatura de l'espai-temps es faran infinites. En altres paraules, s'obté una singularitat continguda dins d'una regió de l'espai-temps dita forat negre (Història del Temps de Stephen W. Hawking).

10A-21 - Un segon elevat a la potència 46 és la mínima fracció de temps mesurable. Si hagués una acció amb una potència superior, aquesta podria no ser perceptible. La translació d'una partícula a l'espai podria estar entre aquestes potències. (P. Bruix)

10B-22 - Si es demostra una velocitat major que la llum, en canviar-nos de posició a aquesta velocitat, ens podríem veure en l'arribar-hi, i si accelerem el procés podríem veure la nostra vida en el seu punt final.

11A-23- L'univers visible podria estendre's en una membrana flotant per un espai amb dimensions supernumeràries. Aquestes unificarien les forces de la natura i podrien contenir universos paral·lels (Nima Arkani-Hamed, Savvas Dimopoulos y Georgi Dvali).

11B-24 - En universos paral·lels l'espai-temps podria tenir característiques semblants. En universos sobreposats un englobaria l'altre, i l'espai-temps d'un seria perceptible per l'univers superior i per tant els seus serien bàsicament diferents. En cas de l'existència d'ambdós, els universos paral·lels anirien en un temps en la mateixa direcció però sense punts de convergència, i l'univers superior els englobaria tots (P. Bruix).

12-25 - Si a les nostres tres dimensions físiques de l'espai, més una quarta dimensió del temps, li afegim una cinquena, des d'aquesta es pot "veure" tot el nostre espai-temps en una unitat, contemplant tant el passat com el futur, com si veiéssim els fotogrames d'una pel·lícula o com una filera d'imatges unides per uns fils (P. Bruix).

6è Camp

Si hem entrat en la possibilitat de contemplar l'espai-temps. Que podríem veure des d'aquesta cinquena dimensió? On som nosaltres? On ets tu? Podem veure el nostre futur?

Instal·lació "Més enllà del temps" realitzada al 2003 a la Galeria Eude de Barcelona

Adjunto el full premsa de l'exposició a la Galeria Eude el 2003 on hi ha una breu descripció i explicació de les dues instal·lacions. La primera part correspon a la instal·lació visualitzades en les fotografies finals de l'apartat del Camp 5 de la sèrie Llums:

Extracte de full de premsa

La Galeria Eude, en el context del "2003 Barcelona. Any del Disseny" presenta **"La llum del límit - Mesura i contemplació del nostre espai-temps des d'una altra dimensió"**.

La galeria està dividida en dos espais que es complementen:

L'entrada i la part central tenen parets i sostre coberts amb teles, que amaguen automatismes que projecten efectes lumínics sobre l'exposició formada per diferents objectes de llum que fan referència a l'expansió de l'espai-temps, reduint les tres dimensions físiques a dues, configurant dissenys en forma de llums de sostre, de peu, de paret i mixtes. Tots ells incorporen transparències fotogràfiques, d'imatges recents de l'univers, més d'un centenar de diferents mesures, amb llums interiors.

El segon espai, situat al fons, és un doble recinte, el·líptic a l'inici i poligonal a continuació, aquesta instal·lació està formada per 1.475 metres de cables de fibra òptica que contenen 590.000 metres de fil de fibra de vidre per on passa la llum de dos projectors, que al llarg del seu recorregut va desprenent punts de llum que van canviant de color paulatinament i són reflectits i multiplicats per les parets, sostres i terra de miralls que envolten tot l'espai.

Tan sols entrar a la instal·lació la nostra imatge es perd i els límits desapareixen, només un petit cilindre de llum al centre ens dona un punt de referència, ja en el segon espai l'espectador es troba amb una planxa d'acer que configura una silueta humana en format negatiu a on ens podem integrar i veure'ns enfront. En un tercer espai la silueta, ara en positiu, acompanya a l'espectador quedant davant d'unes plaques sensibles al tacte on pot manipular 19 connexions electròniques, que li permeten traslladar-se a una altra "dimensió", on amb l'ajut de càmeres i vídeos es pot veure integrat en el transcurs del seu espai-temps.

Fitxa: Sèrie: "Instal·lacions".

Títol: "Més enllà del temps" .

Any: 2003.

Mides: 260x3,50x2,40+1x2,50 m (+ 1,50x2,40 d'espai exterior pels aparells)"

Catalogació nº : INS.10.TI.01.

Aparells i materials: Taula sensible al tacte en sincronització amb 19 connexions electròniques, vídeo-projecció de "Dimensió" realitzat en 3D digital, càmera de vídeo digital en posició automàtica de efectes digitals i projecció real intercalada a la projecció, vídeo del "Macro i micro univers" vist per un monitor, diversos aparells electrònics d'efectes visuals (efecte aigua, efecte túnel,...), projector i reproductors de vídeo i de DVD, taules de mescla i de distorsió de so, discman, altaveus, mú-

sica de Himekami, fibra òptica de vidre, dos emissors de llum amb motor giratori i filtres de colors en el cap de la fibra òptica, projector de llum i prisma de descomposició de la llum, poliestirè plata, acetat plata, planxa d'acer inoxidable, pantalla de dues cares, estructura suportada per barres i nuclis metàl·lics, subsòl tou de moqueta de goma, etc.

7è Camp. Contemplem la bellesa d'aquest nostre món, de l'univers, i de la matèria de la que estem fets, d'aquest equilibri que hi ha en les petites partícules i en els cúmuls de galàxies i retornem als continguts inicials de l'exposició.

Sèrie "Llenguatge Digital"

En aquest camp he seleccionat 33 obres que ens mostrem el macro món i el micro món. Tot allò que no podem veure amb la vista, que no tenim imatges, que només són construccions mentals, en aquest apartat se'ns farà realitat amb imatges virtuals generades per ordinador. També veurem la relació que existeix entre diferents parts de l'univers i les estructures de l'àtom o les partícules subatòmiques.

... Del macrocosmos que estava fent a la sèrie "Dimensió", vaig passar al microcosmos.

Les noves imatges em suggerien tot un món d'energies en moviment; em vaig encaminar cap aquesta línia, potenciant les composicions en què el ritme de la repetició de petites formes, remarcada per la juxtaposició de tons diferenciats i alterada per la presència d'altres elements oposats o aparentment neutres, ens podien donar una visió d'allò que no veiem. La nostra visió ens mostra una petita franja de les freqüències i, si hi afegim la nostra situació limitada dins de la nostra posició a la terra, i encara més en el context de l'univers, veurem que això ens porta a cercar constantment equivalències visuals com les que s'han fet amb les estructures d'àtoms i molècules, en l'ADN, etc

Vaig relacionar aspectes de les teories sobre física i astrofísica, amb les imatges que m'anaven sorgint, però el que va reafirmar-me en aquesta línia de treball va ser una conferència de Peter Higgs, juntament amb una exposició sobre el bosó de Higgs a CosmoCaixa; allà vaig poder observar les imatges del CERN de Ginebra que feien referència a aquestes recerques, i vaig descobrir que coincidien amb les imatges en què estava treballant en aquell moment.

(Text de l'exposició: "CONTEMPLACIÓ DE L'ESPAI-TEMPS" de Bruix.net - Galeria Centro Ronda Barcelona, any 2016)

Les obres de les sèries de "Llenguatge digital" comencen també per l'estètica i és més tard que es van concretant els seus significats, i curiosament hi han peces que li correspon un contingut molt concret i altres són obertes a que l'espectador, o més concretament el físic o astrofísic, a que li trobin l'equivalència temàtica a la imatge representada, i és precisament aquest aspecte obert però centrat en el camp de les partícules subatòmiques, les ones electromagnètiques, la matèria i la energia fosca, els forats negres..., on els especialistes o la gent interessada poden descobrir representacions per aquells temes que estan estudiant.

(text extret del llibre "Bruix. Evolució de l'obra artística. Selecció d'escrits i publicacions" en el capítol "Raonaments de Bruix sobre la seva obra" i en l'apartat "Una línia de contingut en la meva obra artística". I també de l'apartat "Escrits de l'autor sobre l'obra" de la web www.bruix.net)

Les obres de la sèrie Llenguatge Digital, iniciada el 2003, donen imatge a allò que encara els científics no han pogut visualitzar. Són realitzades amb processos i programes informàtics, buscant una estètica específica digital, amb un acabat de textures que diversifiquen els tractaments del píxel.

Algunes de les obres són elaborades amb tecnologia lenticular fent a continuació del treball informàtic, un nou tractament digital per passar-la a imatge lenticular amb efecte especial 3D que posteriorment s'adhereix al darrera d'un plàstic PS lenticular.

(Amb la tecnologia lenticular es crea una imatge amb il·lusió de profunditat 3D o de moviment mirant la imatge des de diferents punts de vista. Cada imatge es descompon amb tractament informàtic en tires verticals que s'entrellacen i es recompon novament per la òptica de les ondulacions del plàstic que es posa al damunt).

També podrien ser més o menys obres

Sèrie: "Llenguatge digital".

Títol: Representació visual virtual de l'aura o ones electromagnètiques dels centres sensibles de dos arbres d'espècies diferents.

Any: 2020 – Catalogació nº: LLD.104L1/2.2020

Mides: 0,35 x 0,70 m

Tècnica: Obra realitzada amb processos i programes informàtics, posterior tractament amb sistema lenticular i efectes 3D i moviment, i impressió digital policrom sobre paper per a plàstic PS lenticular.

Se n'han fet dues peces de mides diferents numerades, aquesta és la 1/2

Sèrie: "Llenguatge digital".

Títol: Representació visual virtual de l'aura o ones electromagnètiques entre arbres i persona.

Any: 2021 – Catalogació nº: LLD.116L.2021

Mides: 0,72 x 0,90 m

Tècnica: Obra realitzada amb processos i programes informàtics, posterior tractament amb sistema lenticular i efecte 3D, i impressió digital policrom sobre paper per a plàstic PS lenticular. Obra única

Sèrie: "Llenguatge digital".

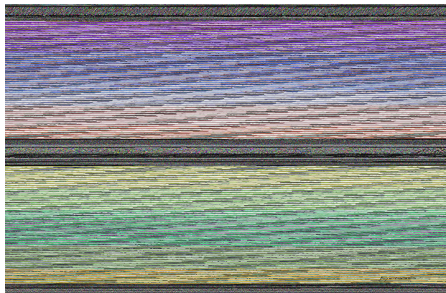
Títol: "Etapas de creació de matèria amb un bosó en un moment d'interacció vibracional unidireccional.

Num. V13L en sistema lenticular”.

Any: 2011-21 - Catalogació núm. LLDV.13BL.2021

Mides: 0,80 x 1,16 x 0,35 m + marc d'alumini

Tècnica: Obra realitzada amb processos i programes informàtics, posterior tractament amb sistema lenticular i efecte 3D, i impressió digital policrom sobre paper adherit a plàstic PS lenticular. Obra única en sistema lenticular.

Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Etapas de creació de matèria amb un bosó en un moment d'interacció vibracional unidireccional.

Num. V13 en dues plaques”.

Any: 2011-19 - Catalogació núm. LLDV.13B.2011-19

Mides: 1,177 x 0,785 m + marc d'alumini i planxa de policarbonat

Tècnica: Impressió digital amb màquina Cama Plana i tintes UV resistents a la llum, sobre dues planxes, una d'alumini Dibond blanca al fons impresa al 100% i una de policarbonat de 3mm transparent a sobre impresa al 25%. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

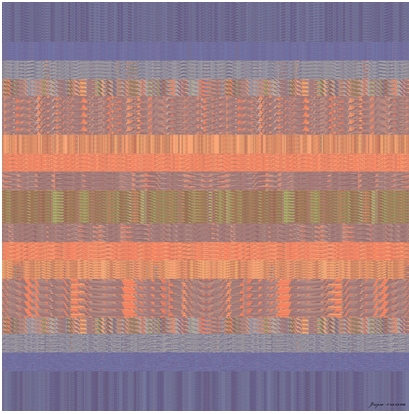
Títols : a) Representació de la radiació còsmica de fons CMB (Cosmic Microwave Background), fragment d'inici i expansió.

b) Representació de vibracions de baixa freqüència entre éssers vius, o entre traspassats (altra dimensió) i d'aquesta dimensió.

Any : 2006 - Catalogació nº: LLD.99B.2019

Mides :1 x 0,70 m amb planxa de policarbonat de protecció

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca i placa de policarbonat de protecció. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

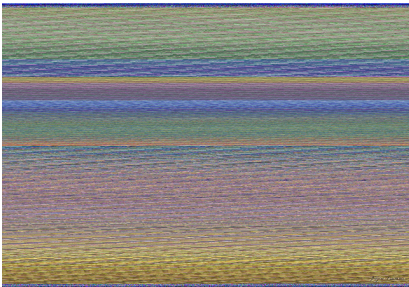
Títol: "Emissions vibracionals de la matèria o conjunt de partícules en un hipotètic instant"

Any: 2008 - Catalogació núm. LLD.31B.2008

Mides: 0,98 x 0,98 m + marc d'alumini, i planxa de policarbonat.

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

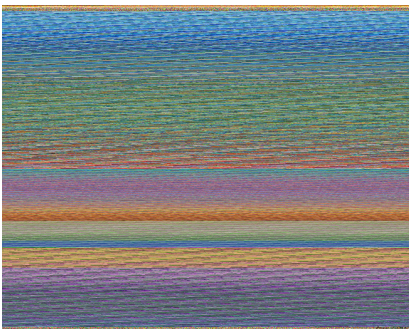
Títol: "Camp vibracional energètic al voltant de creació de matèria "

Any: 2011 - Catalogació núm. LLD.72B.2011

Mides: 0,686 x 0,98 m + marc d'alumini, i planxa de policarbonat de 3 mm.

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

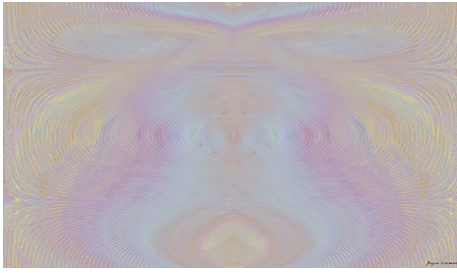
Títol: "Interacció de camps vibracionals en la creació de matèria. Energia subjacent"

Any: 2011 - Catalogació núm. LLD.89B.2011

Mides: 0,785 x 0,98 m + marc d'alumini, i planxa de policarbonat de 3 mm.

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

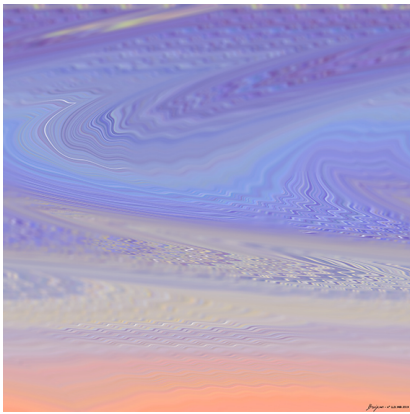
Títol: "Mapa d'un camp d'ones"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.92B.2015

Mides: 0,685 x 1,177 x m + marc d'alumini, i planxa de policarbonat de 3 mm.

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

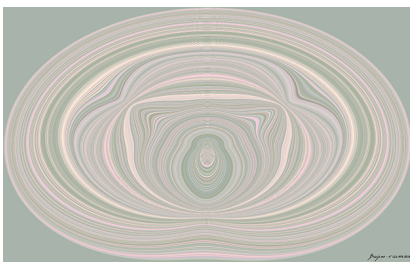
Títol: "Representació de radiació còsmica de fons CMB (Cosmic Microwave Background), fragment amb alteració espacial temporal"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.98B.2019

Mides: 0,78 x 0,78 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

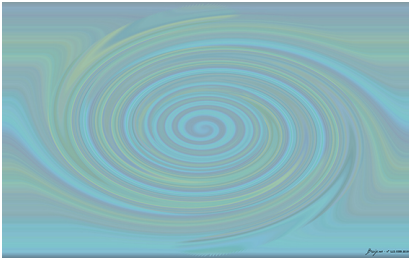
Títol: "Representació d'òrbites d'electrons i els processos de canvis al voltant d'un nucli"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.97B.2019

Mides: 0,49 x 0,783 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.

Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

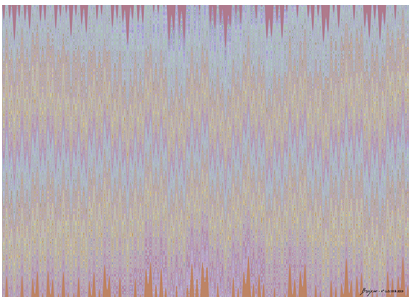
Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Moviment en espiral en una primera fase en un forat negre"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.102B.2019

Mides: 0,49 x 0,783 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

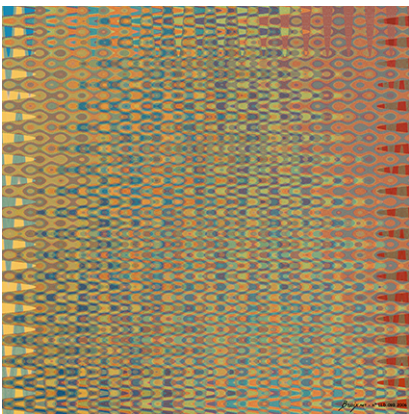
Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Camp gravitatori entre dos cossos"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.101B.2019

Mides: 0,49 x 0,685 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital"

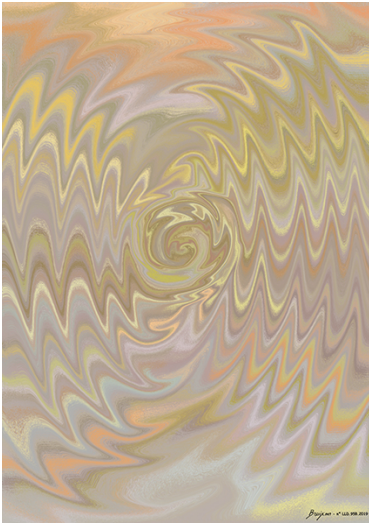
Títol: "Juxtaposició de dos camps gravitatoris (de diferents intensitats)"

Any: 2006 - Catalogació núm. LLD.09B.2006

Mides: 0,49 x 0,49 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

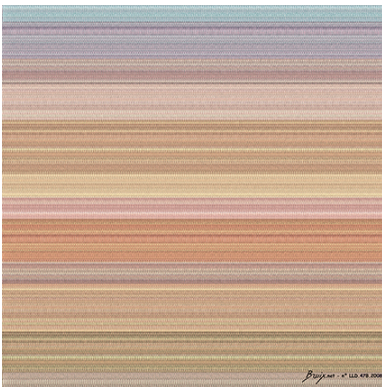
Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Fluctuacions entre les etapes d'absorció en un forat negre"

Any: 2019 - Catalogació núm. LLD.95B.2019

Mides: 0,685 x 0,49 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: Representació en detall d'un camp d'ones magnètiques en diferents magnituds segons la separació des de la matèria

Any: 2008 - Catalogació núm. LLD.47B.2008

Mides: 0,39 x 0,39 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

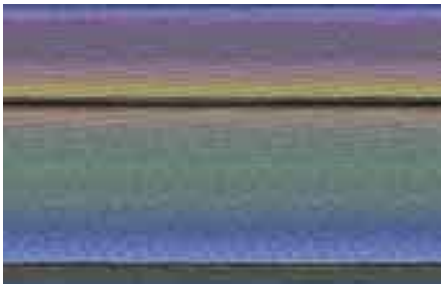
Sèrie: "Llenguatge digital virtual".

Títol: Etapa de creació de matèria amb un bosó, representació virtual 8

Any: 2003-11 - Catalogació n°: LLDV.08B.03-11

Mides: 0,50 x 0,70 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Etapa de creació de matèria amb un bosó, representació virtual 7

Any : 2003-11 - Catalogació n°: LLDV.07B.03-11

Mides :0,50 x 0,70 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

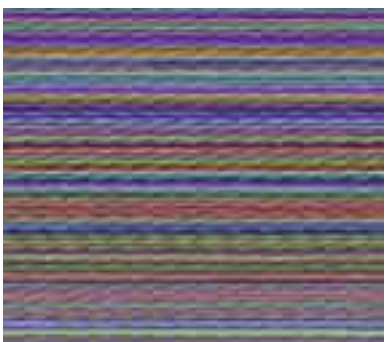
Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Esquema de trajectòria de caiguda de matèria en un forat negre"

Any: 2006 - Catalogació núm. LLD.08B.2006

Mides: 0,39 x 0,39 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Ones Compton. Energia fosca. Representació digital 70

Any : 2011 - Catalogació n°: LLD.70B.11

Mides :0,49,7 x 0,56 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie: "Llenguatge digital"

Títol: "Representació d'ones electromagnètiques"

Any: 2006 - Catalogació núm. LLD.06B.06

Mides: 0,50 x 0,50 m

Tècnica: Impressió digital en Cama Plana amb tintes resistents UV sobre planxa d'alumini Dibond blanca.
Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Alteració de camp magnètic. Representació digital 86

Any : 2008 - Catalogació n°: LLD.86B.08

Mides :0,50 x 0,50 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra i única realitzada amb processos i programes informàtics.

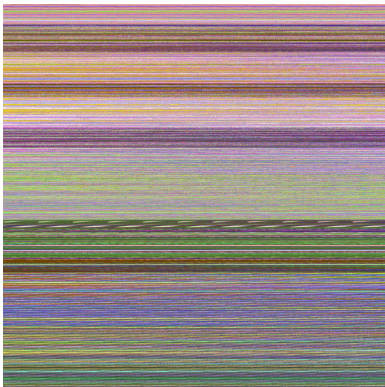
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Interacció de camps magnètics. Representació digital 41

Any : 2008 - Catalogació n°: LLD.41B.08

Mides :0,497 x 0,497 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics.

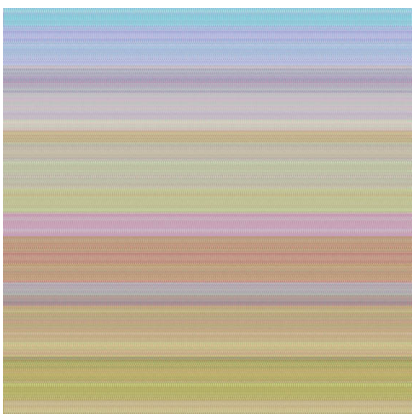
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Energia fosca (en astrofísica). Representació digital 64

Any : 2006 - Catalogació n°: LLD.64B.06

Mides :0,497 x 0,497 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra única realitzada amb processos i programes informàtics

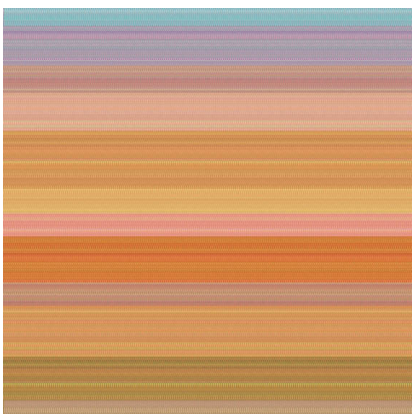
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Energia vibracional configurant un espai i un temps direccional. Representació digital 35 en tons freds.

Any : 2008 - Catalogació n°: LLD.35B.08

Mides :0,746 x 0,746 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Energia vibracional configurant un espai i un temps direccional. Representació digital 33 en tons càlids.

Any : 2008 - Catalogació n°: LLD.33B.08

Mides :0,746 x 0,746 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

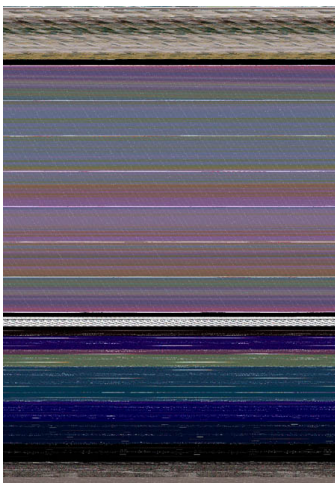
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Matèria fosca (en astrofísica). Representació digital 4

Any : 2006 - Catalogació n°: LLD.04B.06

Mides :0,48 x 0,48 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana amb tintes uv sobre planxa d'alumini dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics.

Sèrie : "Llenguatge digital".

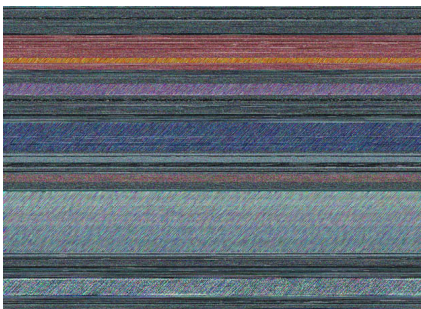
Títol : En segona versió: Estats de creació i processos de canvi en la elaboració de matèria. Representació digital 3

En primera versió: Energia fosca. Representació digital 2varV4

Any : 2007 - Catalogació n°: LLD.03B.07

Mides :0,74 x 0,506 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

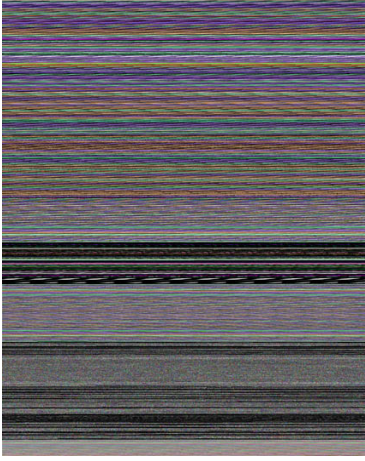
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Procés de desintegració per una nova creació de partícula. Representació digital 2varV4

Any : 2004 - Catalogació n°: LLD.02B.03

Mides :0,72 x 0,98 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

Sèrie : "Llenguatge digital virtual".

Títol : Desintegració i integració de partícules en diferents fases. Representació virtual 3

Any : 2003 - Catalogació n°: LLDV.03B.03

Mides :0,98 x 0,778 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

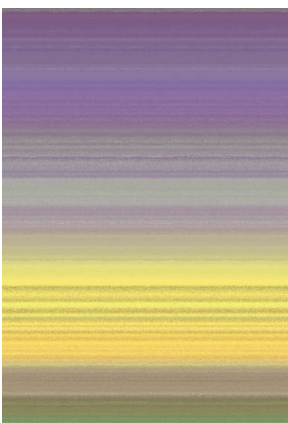
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Estructura cosmològica amb interacció de fotons. Representació digital 19

Any : 2006 - Catalogació n°: LLD.19B.06

Mides :0,70 x 0,506 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

Sèrie : "Llenguatge digital".

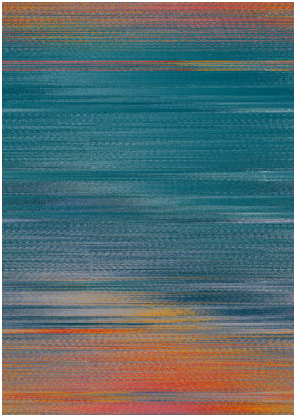
Títol : Estructura cosmològica amb interacció de fotons.

Representació digital 26

Any : 2008 - Catalogació n°: LLD.26B.08

Mides :0,74 x 0,506 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

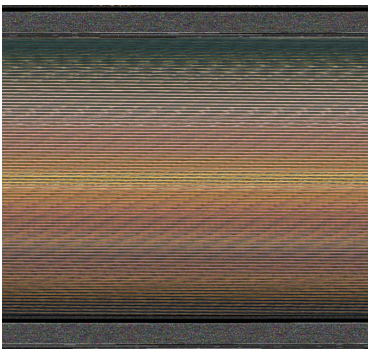
Sèrie : "Llenguatge digital".

Títol : Matèria fosca (en astrofísica). Representació digital 12

Any : 2006 - Catalogació n°: LLD.12B.06

Mides : 0,70 x 0,51 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

Sèrie : "Llenguatge digital virtual".

Títol : Desintegració i integració de partícules. Representació virtual 5

Any : 2007 - Catalogació n°: LLDV.05B.07

Mides : 0,577 x 0,62 m.

Tècnica: Impressió digital en cama plana i tintes uv sobre planxa d'alumini Dibond blanca. Obra original i única realitzada amb processos i programes informàtics

8è Camp. Viatgem a la cinquena dimensió. Travessem la barrera de les nostres dimensions.